

UDKAST

Forslag

til

Lov om offentlige myndigheders og organers udvikling og anvendelse af AI-systemer ved behandling af personoplysninger (AI-hjemmelsloven)

Anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Denne lov gælder for alle offentlige myndigheder og organer i det omfang disse behandler personoplysninger med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, til opgaver, der udføres i samfundets interesse eller, som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

§ 2. I denne lov forstås ved:

- 1) AI-system: et maskinbaseret system, som er udformet med henblik på at fungere med en varierende grad af autonomi, og som efter idriftsættelsen kan udvise en tilpasningsevne, og som til eksplicite eller implicite mål af det input, det modtager, udleder, hvordan det kan generere output såsom forudsigelser, indhold, anbefalinger eller beslutninger, som kan påvirke fysiske eller virtuelle miljøer.
- 2) Personoplysninger: enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person ("den registrerede"); ved identificerbar fysisk person forstås en fysisk person, der direkte eller indirekte kan identificeres, navnlig ved en identifikator som f.eks. et navn, et identifikationsnummer, lokaliseringsdata, en onlineidentifikator eller et eller flere elementer, der er særlige for denne fysiske persons fysiske, fysiologiske, genetiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet.
- 3) Behandling: enhver aktivitet eller række af aktiviteter — med eller uden brug af automatisk behandling — som personoplysninger eller en samling af personoplysninger gøres til genstand for, f.eks. indsamling, registrering, organisering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, genfindning, søgning, brug, videregivelse ved transmission, formidling eller enhver anden form for overladelse, sammenstilling eller samkøring, begrænsning, sletning eller tilintetgørelse.
- 4) Beslutningsstøtte: enhver form for forslag eller anbefaling til afgørelser eller væsentlige tiltag overfor den registrerede, som er genereret af et AI-system, og som en fysisk person inddrager i den samlede faglige vurdering, som ligger til grund for afgørelsen eller tiltaget, uden at AI-systemet selv træffer afgørelsen eller iværksætter tiltaget.

5) Udvikling: enhver aktivitet der bidrager til udviklingen af et AI-system, herunder skabelse, træning, afprøvning og validering. Udvikling omfatter også lignende aktiviteter, der foretages efter AI-systemet er taget i brug, herunder gentræning og videreudvikling.

6) Anvendelse: enhver anvendelse af et AI-system, herunder drift, efter det er taget i brug.

Udvikling og anvendelse af AI-systemer ved behandling af personoplysninger

§ 3. Offentlige myndigheder og organer kan udvikle og anvende AI-systemer, herunder gøre brug af beslutningsstøtte, til blandt andet evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering), på baggrund af personoplysninger, myndigheden eller organet behandler, for at understøtte myndighedens eller organets opgavevaretagelse efter anden lovgivning, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Vedkommende minister kan på eget ressort fastsætte passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes rettigheder og interesser i forbindelse med behandling omfattet af stk. 1, når behandlingen omfatter personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, eller artikel 10 herunder hvis sådanne foranstaltninger er påkrævet i henhold til databeskyttelsesreglerne.

Stk. 3. Domstolsstyrelsen kan fastsætte de i stk. 2 nævnte foranstaltninger i forbindelse med domstolenes behandling omfattet af stk. 1.

Undtagelse til den registreredes rettigheder

§ 4. Vedkommende minister kan fastsætte regler om, at bestemmelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 12 og artikel 15-21 kan begrænses helt eller delvist, hvis ét af forholdene i databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, gør sig gældende. Regler udstedt i medfør af 1. pkt., indeholder, hvor det er relevant, specifikke bestemmelser vedrørende de forhold, som fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 2.

Stk. 2. Domstolsstyrelsen kan fastsætte de i stk. 1 nævnte regler for domstolene.

Ikrafttræden

§ 5. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

UDKAST

Territorialbestemmelse

§ 6. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

UDKAST

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse	
1.	Indledning
1.1.	Formål og baggrund
2.	Lovforslagets hovedpunkter
2.1.	Anvendelsesområde og definitioner
2.1.1.	Gældende ret
2.1.1.1.	Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven
2.1.1.2.	Forordningen om kunstig intelligens
2.1.1.3.	Forvaltningsloven
2.1.1.4.	Udbudsloven
2.1.2.	Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
2.2.	Udvikling og anvendelse af AI-systemer ved behandling af personoplysninger
2.2.1.	Gældende ret
2.2.1.1.	Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven
2.2.1.1.1.	Behandlingen af almindelige personoplysninger og kravet om et supplerende retsgrundlag
2.2.1.1.2.	Behandling af særlige kategorier af personoplysninger (følsomme personoplysninger) samt behandling personoplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser
2.2.1.1.3.	Viderebehandling af personoplysninger
2.2.2.	Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

UDKAST

2.3.	Undtagelse til den registreredes rettigheder
2.3.1.	Gældende ret
2.3.1.1.	Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven
2.3.1.1.1.	Generel undtagelsesbestemmelse
2.3.1.1.2.	Undtagelsesbestemmelser til den registreredes rettigheder
2.3.2.	Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3.	Forholdet til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven
3.1.	Den registreredes rettigheder
4.	Ligestillingsmæssige konsekvenser
5.	Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
6.	Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
7.	Administrative konsekvenser for borgerne
8.	Klimamæssige konsekvenser
9.	Miljø- og naturmæssige konsekvenser
10.	Forholdet til EU-retten
11.	Hørte myndigheder og organisationer m.v.
12.	Sammenfattende skema

1. Indledning

Kunstig intelligens rummer betydelige muligheder for at understøtte opgavevaretagelsen på tværs af den offentlige sektor og bidrage til bedre service for borgere og virksomheder. Regeringen ønsker derfor at skabe klarere og

mere fremtidssikre lovgivningsmæssige rammer for offentlige myndigheders anvendelse af kunstig intelligens.

Offentlige myndigheders og organers mulighed for at anvende kunstig intelligens til deres opgavevaretagelse er i dag fragmenteret, og til tider uklar, som følge af en manglende generel databeskyttelsesretlig hjemmel hertil. Det kan bl.a. hæmme udrulningen af kunstig intelligens i den offentlige sektor samt skabe tvivl om rammerne for anvendelse af kunstig intelligens med variation i gældende praksis til følge. Det indebærer, at der i dag anvendes offentlige ressourcer på opgaver, som kunstig intelligens ville kunne bidrage til at effektivisere eller øge kvaliteten af.

Det vurderes, at der generelt kan være en række potentialer forbundet med myndighedernes og organernes anvendelse af AI-systemer, der f.eks. kan bidrage til at gøre den offentlige sektor bedre for borgere og virksomheder samt gøre den offentlige sektor mere effektiv. Det gælder både i forbindelse med sagsbehandling og i opgavevaretagelsen i sin helhed – både i forhold til anvendte ressourcer og i løftet af kvaliteten i disse opgaver.

Hidtil er nye databeskyttelsesretlige hjemler til brug af kunstig intelligens til offentlige myndigheders og organers opgavevaretagelse blevet tilvejebragt ved, at der løbende indføres databeskyttelsesretlige hjemler i sektorlovgivningen. Denne tilgang medfører, at der bruges ressourcer på at etablere databeskyttelsesretlige hjemler i relevant sektorlovgivning med risiko for en vis asymmetri i lovgivningen, således at kunstig intelligens ikke kan bruges ens på tværs af sektorområder.

På den baggrund foreslås indførelse af en generel databeskyttelsesretlig hjemmel, der vil fungere som et nationalt supplerende retsgrundlag efter databeskyttelsesforordningen, og som giver offentlige myndigheder og organer muligheden for at gøre brug af kunstig intelligens ved behandling af personoplysninger ved myndighedernes og organernes opgavevaretagelse efter anden lovgivning.

1.1. Formål og baggrund

Formålet med dette lovforslag er at skabe en generel databeskyttelsesretlig hjemmel, der samtidig giver et tydeligere retsgrundlag for offentlige myndigheders og organers mulighed for at udvikle og anvende AI-systemer ved behandling af personoplysninger efter databeskyttelsesforordningen for at understøtte myndighedernes og organernes opgavevaretagelse efter anden lovgivning.

En generel databeskyttelsesretlig hjemmel vil indebære, at offentlige myndigheder og organer – som led i myndighedens eller organets allerede fastlagte og afgrænsede opgavevaretagelse – vil kunne beslutte at behandle personoplysninger efter databeskyttelsesforordningen ved brug af kunstig intelligens i form af et AI-system til bl.a. beslutningsstøtte, herunder ved evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger, uden først at skulle etablere nye selvstændige databeskyttelsesretlige hjemler i sektorlovgivningen.

Det skal understreges, at lovforslaget ikke vil ændre på allerede eksisterende krav i anden lovgivning, som offentlige myndigheder og organer er underlagt i forbindelse med deres opgavevaretagelse og sagsbehandling i øvrigt, herunder f.eks. efter de forvaltningsretlige krav til afgørelser, der følger af lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 om forvaltningsloven (forvaltningsloven).

Lovforslaget vil heller ikke ændre på, at de øvrige regler i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer skal overholdes, f.eks. i forhold til kravet om at gennemføre en konsekvensanalyse vedrørende databeskyttelse efter artikel 35.

Derudover vil lovforslaget ikke adressere eventuelle generelle problemstillinger for offentlige myndigheder og organer ved behandling af personoplysninger efter databeskyttelsesretten. Disse øvrige problemstillinger kan bl.a. være i forhold til deres mulighed for at videregive personoplysninger til f.eks. en anden offentlig myndighed, problemstillinger relateret til samkøring af personoplysninger, problemstillinger relateret til tredjelandsoverførelser efter databeskyttelsesforordningen.

Herudover vil etableringen af et supplerende nationalt retsgrundlag efter databeskyttelsesforordningen ikke i udgangspunktet ændre på den retssikkerhed, som borgerne i dag har, herunder f.eks. i forhold til klagemuligheder, aktindsigt og partshøring efter de almindelige forvaltningsretlige regler. Lovforslaget vil helt overordnet gøre det muligt for offentlige myndigheder og organer at anvende AI-systemer i deres opgavevaretagelse på samme måde, som myndigheder og organer i dag anvender andre elektroniske hjælpemidler i deres opgavevaretagelse m.v.

Med lovforslaget adresseres problemstillingen vedrørende manglende databeskyttelsesretlig hjemmel, der bl.a. er afledt af Datatilsynets praksis. Der

henvises i den forbindelse til lovforslagets almindelige bemærkninger i pkt. 2.2.1.1.1. for en nærmere beskrivelse af Datatilsynets praksis på området.

Behandlingen af personoplysninger er i dag bl.a. reguleret af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 289 af 8. marts 2024 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger), som supplerer reglerne i databeskyttelsesforordningen.

Databeskyttelsesforordningen opstiller i artikel 6, stk. 1, litra a-f, en række betingelser for, hvornår en dataansvarlig lovligt kan behandle personoplysninger. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e. I forlængelse af denne bestemmelse følger det, at behandlingen af personoplysninger kun er tilladt, hvis der er etableret et supplerende retsgrundlag, der forpligter eller berettiger myndighederne og organernes behandling af personoplysninger til at udføre en myndighedsopgave, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 2, jf. stk. 3.

Lovforslaget indeholder derfor en generel databeskyttelsesretlig hjemmel for offentlige myndigheder og organer til at udvikle og anvende AI-systemer ved behandlingen af personoplysninger efter artikel 6, stk. 1, litra e, i overensstemmelse med kravet i artikel 6, stk. 2, jf. stk. 3, i databeskyttelsesforordningen. Hjemlen vedrører offentlige myndigheders og organers mulighed for at anvende AI-systemer til bl.a. beslutningsstøtte, herunder ved evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger. Derimod kan dette lovforslag ikke anvendes som retsgrundlag til, at offentlige myndigheder og organer kan udvikle og anvende AI-systemer med henblik på at træffe fuldautomatiske afgørelser efter artikel 22 i databeskyttelsesforordningen.

I tilknytning hertil vil der i lovforslaget gives mulighed for, at de forskellige ressortministre ved bekendtgørelse kan fastsætte passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes rettigheder og interesser, såfremt behandling af personoplysninger ved udvikling og anvendelse af et AI-system omfatter særlige kategorier af personoplysninger (efter databeskyttelsesforordningens artikel 9) eller personoplysninger om straffedomme og lovovertrædelser (databeskyttelsesforordningens artikel 10). Det bemærkes dog, at der vil være en forpligtelse til at fastsætte specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes rettigheder og interesser ved bekendtgørelse i de tilfælde, hvor sådanne foranstaltninger er påkrævet i

henhold til databeskyttelsesreglerne. En tilsvarende bemyndigelse vil blive indført for Domstolsstyrelsen for så vidt angår domstolene i det omfang domstolene behandler personoplysninger efter artikel 6, stk. 1, litra e, i overensstemmelse med kravet i artikel 6, stk. 2, jf. stk. 3, i databeskyttelsesforordningen.

Det vil således skulle overvejes, om der er behov for at fastsætte yderligere foranstaltninger, når et bestemt AI-system skal anvendes på et givent område. Samtidig vil der skulle overvejes, hvilke foranstaltninger der måtte være passende og specifikke, idet kravene og behovet må forventes at divergere fra område til område. Dette vil give ressortministrene, samt Domstolsstyrelsen, mulighed for at tilpasse og justere adgangen til at behandle disse særlige kategorier af personoplysninger, der – grundet oplysningernes natur – kræver særlig beskyttelse.

Ved vurderingen af, om det efter databeskyttelsesreglerne er nødvendigt at fastsætte yderligere foranstaltninger, vil det være relevant at overveje, om der allerede følger passende og specifikke foranstaltninger af den relevante sektorlovgivning, som finder anvendelse på den pågældende behandling. I visse sektorer kan der f.eks. allerede være fastsat særlige regler eller foranstaltninger, der indeholder passende og specifikke garantier for beskyttelsen af den registreredes rettigheder og interesser i forbindelse med sektorens øvrige behandling af personoplysninger. I sådanne tilfælde vil der kunne være begrænset behov for at fastsætte yderligere foranstaltninger i forbindelse med anvendelsen af et AI-system til den pågældende behandling i en bekendtgørelse.

Udover at danne retsgrundlag for behandling af personoplysninger til udvikling og anvendelse af AI-systemer, indeholder lovforslaget en mulighed for, at ressortministrene og Domstolsstyrelsen ved bekendtgørelse kan vælge at etablere undtagelser til en række af bestemmelserne i databeskyttelsesforordningen. Der vil således være mulighed for ressortministrene og Domstolsstyrelsen at gøre helt eller delvist undtagelse til en række af den registreredes rettigheder i databeskyttelsesforordningen under nærmere bestemte betingelser, hvis betingelserne herfor efter databeskyttelsesreglerne er opfyldt.

Denne undtagelsesmulighed etableres i lovforslaget, da det er vurderet nødvendigt af hensyn til myndighederne og organerne. Det skyldes særligt, at den tekniske opbygning af AI-systemer kan gøre det svært i alle tilfælde at tilgodese den registreredes rettigheder, f.eks. i forhold til retten til indsigt eller retten til sletning, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 15 og 17.

Slutteligt skal det understreges, at etableringen af et supplerende databeskyttelsesretligt hjemmelsgrundlag til at behandle personoplysninger ved brug af AI-systemer ikke i sig selv sikrer, at de behandlingsaktiviteter, som foretages i forbindelse hermed, sker fuldt ud lovligt. Den dataansvarlige, dvs. f.eks. myndigheden eller organet, skal således, inden behandlingen påbegyndes og igennem hele AI-systemets livscyklus, sikre at reglerne i databeskyttelsesforordningen, databeskyttelsesloven og anden for handlingerne relevant lovgivning kan overholdes.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Anvendelsesområde og definitioner

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven

Behandling af personoplysninger reguleres navnlig af efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer og lovbekendtgørelse nr. 289 af 8. marts 2024 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven er teknologineutrale. Der er således ikke fastsat særlige regler om behandling af personoplysninger ved anvendelse af bestemte teknologier som f.eks. kunstig intelligens, jf. databeskyttelsesforordningens præambelbetragtning nr. 15.

Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven finder anvendelse for al behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og for anden ikkeautomatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Ved personoplysninger forstås enhver information, der kan henføres til en identificeret eller identificerbar person (den registrerede), jf. databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 1. Det bemærkes i den sammenhæng, at det af databeskyttelseslovens § 1, stk. 3, fremgår, at regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som ligger inden for databeskyttelsesforordningens rammer for særregler om behandling af personoplysninger, går forud for reglerne i databeskyttelsesloven.

Af databeskyttelsesforordningens artikel 6 fremgår en række forhold, hvorefter personoplysninger kan behandles lovligt. Det fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, at behandling af personoplysninger kan ske lovligt, såfremt behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

Databeskyttelsesforordningen fastsætter regler om viderebehandling af personoplysninger til andre formål end det, hvortil oplysningerne oprindeligt er indsamlet, jf. artikel 5, stk. 1, litra b, og 6, stk. 4.

Anvendelse af AI-systemer ved behandling af personoplysninger skal leve op til de krav, der følger af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven og regler i særlovgivningen.

Endelig skal det bemærkes, at der på visse områder og sektorer findes anden lovgivning, som regulerer behandlingen af personoplysninger udover reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Dette omfatter bl.a. retshåndhævelsesdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2016/680/EU af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA), som er gennemført i dansk ret ved lov nr. 410 af 27. april 2017 om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger (retshåndhævelsesloven). Den foreslåede ordning vil alene finde anvendelse på behandling af personoplysninger efter databeskyttelsesforordningen og -loven vil derfor ikke kunne finde anvendelse på behandling af personoplysninger, der er reguleret i særlovgivningen, f.eks. retshåndhævelsesloven.

2.1.1.2. Forordningen om kunstig intelligens

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens og om ændring af forordning (EF) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 og (EU) 2019/2144 samt direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 og (EU) 2020/1828 (forordningen om kunstig intelligens) med senere ændringer, fastsætter de materielle regler og krav, der gælder for udvikling og anvendelse af AI-systemer i EU.

Forordningen om kunstig intelligens etablerer en fælles retlig ramme baseret på en risikobaseret tilgang. Kravene til AI-systemer varierer således afhængig af det risikoniveau, som det enkelte system vurderes at indebære.

Visse AI-praksisser, der anses for at indebære en uacceptabel risiko, er forbudt, mens anvendelsen af højrisiko-AI-systemer er underlagt en lang række særlige krav. Forordningen om kunstig intelligens fastsætter forpligtelser for en række aktører i AI-værdikæden, herunder udbydere, importører og distributører af AI-systemer.

AI-systemer, som er omfattet af bilag I eller bilag III i forordningen om kunstig intelligens, anses som udgangspunkt for at være højrisiko-AI-systemer, medmindre en undtagelse efter artikel 2 til forordningens anvendelsesområde eller artikel 6, stk. 3, litra a-d, om fire konkrete undtagelsessituationer i forordningen om kunstig intelligens finder anvendelse.

Dette lovforslag vil ikke alene omfatte AI-systemer, der er klassificeret som højrisiko efter forordningen om kunstig intelligens. Det medfører, at kravene til højrisiko-AI-systemer ikke vil finde anvendelse i alle tilfælde, men alene i de tilfælde, hvor der udvikles og anvendes et AI-system, der defineres som et højrisiko-AI-system efter reglerne i forordningen om kunstig intelligens.

Kravene til højrisiko-AI-systemer i kapitel III, afdeling 2, omfatter bl.a. krav om risikostyring, passende datastyring, teknisk dokumentation, registrering, menneskeligt tilsyn samt foranstaltninger til sikring af robusthed, nøjagtighed og cybersikkerhed.

Det bemærkes endvidere, at AI-systemer, som er omfattet af dette lovforslag, kan være underlagt gennemsigtighedsforpligtelserne efter artikel 50 i forordningen om kunstig intelligens. Der gælder efter artikel 50 særlige oplysningskrav for visse AI-systemer, herunder AI-systemer, der er udviklet til at interagere med mennesker, samt AI-systemer, der genererer eller manipulerer lyd-, billed-, video- eller tekstindhold.

Det bemærkes, at gennemsigtighedsforpligtelserne i artikel 50 i forordningen om kunstig intelligens kan finde anvendelse uafhængigt af, om det pågældende AI-system er klassificeret som et højrisiko-AI-system.

Forordningen om kunstig intelligens definerer generelt en række begreber, som anvendes i dette lovforslag.

Det følger af artikel 3, nr. 1, i forordningen om kunstig intelligens, at et "AI-system" defineres som et maskinbaseret system, som er udformet med henblik på at fungere med en varierende grad af autonomi, og som efter idriftsættelsen kan udvise en tilpasningsevne, og som til eksplicite eller implicite mål af det input, det modtager, udleder, hvordan det kan generere

output såsom forudsigelser, indhold, anbefalinger eller beslutninger, som kan påvirke fysiske eller virtuelle miljøer.

Det følger af artikel 3, nr. 11, i forordningen om kunstig intelligens, at ”ibrugtagning” defineres som levering af et AI-system til anvendelse for første gang enten direkte til idriftsætteren eller til egen brug i Unionen i overensstemmelse med dets tilsigtede formål.

2.1.1.3. Forvaltningsloven

Det følger af § 1, stk. 1, i lovebkendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 om forvaltningsloven (forvaltningsloven), at loven gælder for alle dele af den offentlige forvaltning. Det følger af § 1, stk. 2, at forvaltningsloven desuden gælder for al virksomhed, der udøves af 1) selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet ved lov eller i henhold til lov, og 2) selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet på privatretligt grundlag, og som udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, intensivt offentligt tilsyn og intensiv offentlig kontrol.

Det følger hertil af forvaltningslovens § 1, stk. 3, at vedkommende minister efter forhandling med justitsministeren kan fastsætte regler om, at loven helt eller delvis skal gælde for nærmere angivne selskaber, institutioner, foreninger m.v., som ikke er omfattet af stk. 2, såfremt at udgifterne ved deres virksomhed overvejende dækkes af statslige, regionale eller kommunale midler, eller i det omfang de ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelser på det offentliges vegne.

2.1.1.4 Udbudsloven

Det følger af § 24, nr. 27, i lovebkendtgørelse nr. 116 af 3. februar 2025 om udbudsloven (udbudsloven), at ”offentligretlige organer” defineres som organer, a) der er oprettet specielt med henblik på at imødekomme almenhedens behov, dog ikke behov af industriel eller kommerciel karakter, b) der er juridiske personer, og c) som for mere end halvdelen vedkommende finansieres af staten, regionale eller kommunale myndigheder eller af andre offentligretlige organer eller er underlagt ledelsesmæssig kontrol af disse myndigheder eller organer eller har en bestyrelse eller direktion eller et tilsynsråd, hvor mere end halvdelen af medlemmerne udpeges af staten, regionale eller kommunale myndigheder eller andre offentligretlige organer.

2.1.2. Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets vurdering, at det vil være afgørende, at den foreslåede ordning har et bredt anvendelsesområde.

Det er Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets vurdering, at anvendelsesområdet for den foreslåede ordning vil skulle afgrænses på baggrund af offentlige myndigheders og organers konkrete behandlingsaktiviteter, således at lovforslaget omfatter behandlingsaktiviteter, der foretages med hjemmel i artikel 6, stk. 1, litra e, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer, dvs. når behandlingen udføres i samfundets interesse eller, når behandlingen henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

Lovforslaget vil herefter omfatte de behandlinger, der sker som led i samfundets interesse eller, som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, og dermed foretages af myndigheder og organer, der varetager en myndighedsopgave. Dermed vil f.eks. private aktører, der kun delvist udfører opgaver i samfundets interesse eller myndighedsopgaver, alene være omfattet af lovforslaget i det omfang, at deres behandling af personoplysninger som led i opgavevaretagelsen sker med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e.

Det vurderes derfor hensigtsmæssigt, at afgrænsningen af lovforslagets anvendelsesområde vil skulle fortolkes bredt, og derfor vil omfatte samtlige offentlige myndigheder og organer, der varetager opgaver i samfundets interesse eller myndighedsopgaver.

Dette vil f.eks. omfatte ”myndigheder”, som også er omfattet af § 1, stk. 1-3, i lovebekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 om forvaltningsloven (forvaltningsloven). Det vil f.eks. også kunne omfatte ”organer” i den offentlige forvaltning, der kan sidestilles med definitionen af ”offentligretlige organer” efter § 24, nr. 27, i lovebekendtgørelse nr. 116 af 3. februar 2025 om udbudsloven (udbudsloven). Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at anvendelsesområdet ikke vil være afgrænset til ”myndigheder” og ”organer”, som defineret i hhv. forvaltningsloven og udbudsloven, hvorfor andre myndigheder og organer ligeledes vil være omfattet af dette lovforslag. Dermed vil andre myndigheder og organer også kunne være omfattet, f.eks.

myndigheder og organer omfattet af reglerne i lovebkendtgørelse nr. 1298 af 7. november 2025 om rettens pleje (retsplejeloven) eller anden relevant lovgivning.

Lovforslaget vil herefter omfatte alle offentlige myndigheder og organer, uanset om de tilhører den statslige, regionale eller den kommunale forvaltning, og uanset om der er tale om almindelige forvaltningsmyndigheder, særlige nævn eller råd – f.eks. taksationskommissioner, landvæsensretter og ankenævn – eller særlige forvaltningsenheder – f.eks. ATP og Danmarks Nationalbank. Loven vil også omfatte myndigheder, hvis virksomhed udelukkende er af rådgivende karakter – som f.eks. Retslægerådet – midlertidige udvalg og kommissioner. Loven vil derudover omfatte organer som varetager myndighedsopgaver – som f.eks. kommunalt ejede forsyningsselskaber.

Det bemærkes, at lovforslaget ikke vil ændre på, at offentlige myndigheder og organer fortsat skal leve op til de forpligtelser, der følger af forvaltningsretten. Forvaltningsloven og lovebkendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020 om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven) er teknologineutrale, og offentlige myndigheder og organer skal således iagttage reglerne heri samt almindelige forvaltningsretlige principper, når de udvikler og anvender AI-systemer. I det omfang AI-systemer anvendes af offentlige myndigheder og organer i behandlingen af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse i forvaltningslovens forstand, skal de desuden sikre, at de forvaltningsretlige partsrettigheder, herunder vejledningspligt, partshøring og begrundelsespligt, overholdes i samme omfang, som hvis sagsbehandlingen var foregået uden anvendelsen af AI-systemer.

Det er endvidere Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets vurdering, at den foreslåede ordning ikke vil skulle ophæve anden gældende sektorlovgivning, som regulerer det samme anvendelsesområde. Det anses for hensigtsmæssigt, at allerede etablerede lov hjemler på retsområder med særlige eller specifikke behov fortsat vil blive opretholdt, idet disse i visse tilfælde vil være udformet under hensyntagen til netop sådanne særlige forhold.

Lovforslagets anvendelsesområde og formål vil tage udgangspunkt i hensynet til at understøtte kvaliteten i opgavevaretagelsen. Derudover vil det kunne bidrage til at lette de administrative byrder for offentlige myndigheder og organer, der vil være omfattet af lovforslaget. Bevarelsen af allerede gældende sektorlovgivning på området vil derfor ikke stride imod lovforslagets formål.

Den foreslåede ordning vil således finde anvendelse sideløbende med anden sektorlovgivning, uden at dette vil påvirke lovens anvendelsesområde eller den fortsatte anvendelse af den pågældende sektorlovgivning.

Det bemærkes, at det i forbindelse med en eventuel fremtidig revision af sektorlovgivning, som regulerer det samme anvendelsesområde, kan være relevant for ressortministrene at overveje, om udvikling og anvendelse af AI-systemer ved behandling af personoplysninger i stedet bør ske med hjemmel i dette lovforslag. Det kan f.eks. være relevant i tilfælde, hvor den foreslåede ordning i dette lovforslag vil sikre et højere beskyttelsesniveau for den registreredes rettigheder og interesser, og indebære en højere grad af detaljeringsniveau og dermed øget transparens, eller hvor hensynet til ensartethed i lovgivningen i øvrigt taler herfor. Ved vurderingen af den eksisterende sektorlovgivnings egnethed bør der lægges vægt på, hvilke områder og behandlingsaktiviteter AI-systemet er tiltænkt anvendt til. Hvis AI-systemet f.eks. skal anvendes over for særligt sårbare grupper af registrerede, taler dette i særlig grad for at overveje, hvordan der kan sikres det højest mulige beskyttelsesniveau for de registrerede.

Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriet bemærker desuden, at lovforslaget ikke vil påvirke de eksisterende rammer for videregivelse af personoplysninger blandt offentlige myndigheder og organer. Derfor må offentlige myndigheder og organer alene videregive personoplysninger til andre myndigheder og organer, såfremt der er hjemmel hertil efter databeskyttelsesforordningen, herunder når der er forenelige formål med behandlingen efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 4.

Heraf følger det, at de personoplysninger der behandles i forbindelse med udvikling af AI-systemer, heller ikke må videregives, medmindre der er hjemmel til videregivelsen.

Det bemærkes, at såfremt personoplysninger anonymiseres fuldt ud i overensstemmelse med databeskyttelsesreglerne, forud for behandlingen, f.eks. inden de anvendes i træningsdatasættet ved udviklingen af et AI-system, vil de anonymiserede oplysninger ikke være omfattet af databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde. Såfremt personoplysninger er anonymiserede fuldt ud i overensstemmelse med databeskyttelsesreglerne, vil oplysningerne ligeledes ikke være omfattet af dette lovforslag.

Myndighederne og organerne skal derfor altid sikre sig, at eventuel videregivelse af personoplysninger sker i overensstemmelse med

databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Herunder skal myndighederne og organerne selv vurdere, hvorvidt oplysninger fortsat er omfattet af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, f.eks. som følge af anonymisering, eller fordi AI-systemet ikke i sig selv udgør personoplysninger.

Det er endvidere Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets vurdering, at der skal etableres et fælles begrebsgrundlag for visse af de anvendte begreber i lovforslaget. Den foreslåede ordning vil derfor, hvor muligt, tage udgangspunkt i allerede gældende ret, herunder harmoniserede EU-begreber, med henblik på at sikre sammenhæng, ensartethed og klarhed.

Den foreslåede ordning vil anvende begrebet ”AI-system” i overensstemmelse med EU-retten, dvs. efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens og om ændring af forordning (EF) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 og (EU) 2019/2144 samt direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 og (EU) 2020/1828 (forordningen om kunstig intelligens) med senere ændringer. Dette vil understøtte en dynamisk og fremadrettet forståelse af begrebet i takt med den teknologiske udvikling.

Lovforslaget vil herudover anvende de samme grundlæggende begreber for ”personoplysninger” og ”behandling”, som allerede er defineret i databeskyttelsesretten. Dermed vil ordningen bygge på velkendte begreber, som allerede er indarbejdet i myndighedernes og organernes praksis. Dette vil lette implementeringen og understøtte en sammenhængende anvendelse af databeskyttelsesreglerne i forbindelse med brugen af kunstig intelligens.

Den foreslåede ordning vil hertil indeholde en nærmere afgrænsning af, hvornår brugen af et AI-system vil kunne anses som ”beslutningsstøtte”. Den foreslåede ordning vil blive afgrænset således, at AI-systemer f.eks. vil kunne anvendes til ”beslutningsstøtte” eller andre behandlingsaktiviteter, som f.eks. tale-til-tekst eller brug af chatbots til simpel vejledning. Den foreslåede ordning vil derimod ikke kunne anvendes som retsgrundlag til at udvikle og anvende AI-systemer ved behandling af personoplysninger til at foretage automatiske individuelle afgørelser efter databeskyttelsesforordningens artikel 22.

Begrebet ”beslutningsstøtte” er endnu ikke generelt defineret i øvrig lovgivning og søges derfor afgrænset i nærværende lovforslag. Begrebet anvendes dog i dag allerede i en mere konkret kontekst, som f.eks. på

sundhedsområdet, hvor ”beslutningsstøtte ved patientbehandling” anvendes. Derfor vil den foreslåede ordning skulle tage højde for, at begrebet allerede anvendes i konkrete kontekster, og vil derfor også skulle kunne forstås i overensstemmelse hermed.

”Beslutningsstøtte” vil omfatte enhver form for forslag eller anbefaling til afgørelser eller væsentlige tiltag overfor den registrerede, som er genereret af et AI-system, og som en fysisk person inddrager i den samlede faglige vurdering, som ligger til grund for afgørelsen eller tiltaget, uden at AI-systemet selv træffer afgørelsen eller iværksætter tiltaget. Det forudsættes, at afgørelser og væsentlige tiltag fortsat vil bero på en individuel og konkret vurdering foretaget af en sagsbehandler eller anden fysisk person, der varetager en opgave for en offentlig myndighed eller et organ, herunder f.eks. sundhedsfaglige personer, pædagoger mv.

Anvendelse af AI-systemer som beslutningsstøtte kan ofte indebære en evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende borgeren (profilering), men er dog ikke afgrænset hertil. Den foreslåede ordning vil derfor ligeledes skulle ses i sammenhæng med artikel 4, nr. 4, i databeskyttelsesforordningen, om profilering. Den foreslåede ordning vil dog ikke kunne omfatte tilfælde, hvor afgørelser eller væsentlige tiltag træffes automatisk og udelukkende på grundlag af et AI-systems output uden menneskelig involvering, herunder eftersyn og kontrol.

Kravet om hvor stor den menneskelige involvering skal være, førend der er tale om beslutningsstøtte og ikke fuldautomatiske afgørelser eller tiltag, er ikke fastlagt klart i praksis. Det må derfor forventes, at fremtidig praksis vil bidrage til at præcisere, hvilken grad af menneskelig involvering der kræves for, at anvendelsen af et AI-system kan anses som beslutningsstøtte efter den foreslåede ordning og ikke fuldautomatiske afgørelser eller tiltag, f.eks. efter databeskyttelsesforordningens artikel 22 om automatiske individuelle afgørelser, herunder profilering. Det må dog i den sammenhæng bemærkes, at menneskelig involvering i så ringe en grad, at det alene anses som en formalitet, ikke vil kunne anses som beslutningsstøtte, da AI-systemet reelt foretager beslutningen. Dette har i stedet nærmere karakter af fuldautomatiserede afgørelser. Konkret vil det omfatte tilfælde, hvor f.eks. en sagsbehandler alene kopierer et AI-systems forslag til afgørelse over i sin egen afgørelse uden at tage stilling til forslaget. Dette vil ikke udgøre beslutningsstøtte efter den foreslåede ordning. Der vil derfor være en forventning om, at menneskelig involvering skal omfatte en reel stillingtagen til eller

vurdering af AI-systemers anbefalinger og forslag, førend der er tale om ”beslutningsstøtte”.

Kravet til menneskelig involvering vil blandt andet kunne understøttes ved at identificere, hvem der har beslutningskompetencen ved brug af AI-systemet, fastlægge hvordan afvigelser fra AI-systemets anbefalinger og forslag håndteres og dokumenteres, samt sikre relevant logning af anvendelsen af AI-systemet. Sådanne procedurer kan bidrage til at sikre og dokumentere, at den menneskelige involvering er reel og ikke alene udgør en formalitet. Det bemærkes dog, at sådanne understøttende procedurer ikke i sig selv er et krav efter denne lovgivning. Det afgørende er fortsat, om den person, der har beslutningskompetencen, foretager en reel og selvstændig vurdering af AI-systemets anbefaling eller forslag.

Lovforslaget vil endvidere omfatte både ”udvikling” og ”anvendelse” af AI-systemer. ”Udvikling” vil omfatte de aktiviteter, der knytter sig til skabelse, træning, afprøvning og videreudvikling af AI-systemer, mens ”anvendelse” vil omfatte brugen af AI-systemerne i praksis f.eks. i forbindelse med myndigheder og organers sagsbehandling og øvrige forvaltningsopgaver efter ibrugtagning.

2.2. Udvikling og anvendelse af AI-systemer ved behandling af personoplysninger

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven

I Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF med senere ændringer (databeskyttelsesforordningen) og bekendtgørelse nr. 289 af 8. marts 2024 af lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven) fastsættes generelle regler om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og regler om fri udveksling af personoplysninger.

Databeskyttelsesforordningens artikel 5 fastsætter en række grundlæggende principper for behandling af personoplysninger. Disse principper omfatter lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed, formålsbegrænsning, datamini-mering, rigtighed, opbevaringsbegrænsning, integritet og fortrolighed, samt ansvarlighed. Samtlige principper skal overholdes i forbindelse med

behandling af personoplysninger. Offentlige myndigheders og organers behandling af personoplysninger ved udvikling og anvendelse af AI-systemer, skal derfor også foregå i overensstemmelse med principperne.

Det indebærer bl.a., at offentlige myndigheder og organer skal overveje, hvilke personoplysninger der er nødvendige for at kunne udvikle et tilstrækkeligt pålideligt AI-system. Myndighederne og organerne bør alene anvende de personoplysninger, der er nødvendige, tilstrækkelige og relevante for at kunne udvikle AI-systemet til at kunne udføre den tiltænkte opgave. Samtidig skal offentlige myndigheder og organer tage hensyn til eventuelle risici forbundet med behandlingen af personoplysninger i et AI-system. Det indebærer bl.a., at offentlige myndigheder og organer skal bestræbe sig på at udvikle AI-systemer, der understøtter beskyttelsen af personoplysninger ved at integrere passende tekniske eller organisatoriske foranstaltninger.

Herudover følger det bl.a. af databeskyttelsesforordningens præambelbetragtning nr. 38, at børn generelt bør nyde særlig beskyttelse af deres personoplysninger, eftersom de ofte er mindre bevidste om de pågældende risici, konsekvenser og garantier og deres rettigheder for så vidt angår behandling af personoplysninger. Dermed bør offentlige myndigheder og organer udvise tilstrækkelig forsigtighed og ansvarlighed, når disse behandler personoplysninger om børn.

I det følgende beskrives de konkrete regler efter databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven for lovlig behandling af forskellige typer af personoplysninger. Dette omfatter behandlingen af almindelige personoplysninger, særlige kategorier af personoplysninger og personoplysninger om straffedomme og lovovertrædelser.

2.2.1.1.1. Behandlingen af almindelige personoplysninger og kravet om et supplerende retsgrundlag

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, at behandling af personoplysninger kun er lovlig, hvis og i det omfang, ét af forholdene i bestemmelsens litra a-f, gør sig gældende. For offentlige myndigheders og organers behandling af personoplysninger er særligt databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, relevant.

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, at behandling af personoplysninger er lovlig, hvis behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Grundlaget for behandling i henhold til databeskyttelsesforordningens

artikel 6, stk. 1, litra e, skal fremgå af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt, dvs. at der skal være et supplerende retsgrundlag, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 2, jf. stk. 3.

Medlemsstaterne kan opretholde eller indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen af databeskyttelsesforordningens bestemmelser om behandling med henblik på overholdelse af artikel 6, stk. 1, litra c og e, ved at fastsætte mere præcise og specifikke krav til behandling og andre foranstaltninger for at sikre lovlig og rimelig behandling, herunder for andre specifikke behandlingssituationer.

Formålet med den pågældende behandling skal være fastlagt i dette supplerende retsgrundlag eller for så vidt angår den behandling, der er omhandlet i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, være nødvendig for udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Det supplerende retsgrundlag efter databeskyttelsesforordningen kan indeholde specifikke bestemmelser med henblik på at tilpasse anvendelsen af bestemmelserne i databeskyttelsesforordningen, bl.a. de generelle betingelser for lovlighed af den dataansvarliges behandling, hvilke typer oplysninger der skal behandles, berørte registrerede, hvilke enheder personoplysninger må videregives til, og formålet hermed, formålsbegrænsninger, opbevaringsperioder og behandlingsaktiviteter samt behandlingsprocedurer, herunder foranstaltninger til sikring af lovlig og rimelig behandling såsom i andre specifikke databehandlingssituationer. EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret skal opfylde et formål i samfundets interesse og stå i rimeligt forhold til det legitime mål, der forfølges.

Det fremgår af databeskyttelsesforordningens præambelbetragtning nr. 45, at databeskyttelsesforordningen ikke indebærer, at der kræves en specifik lov til hver enkelt behandling efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e. Det kan være tilstrækkeligt med én lov som grundlag for adskillige databehandlingsaktiviteter.

Datatilsynet har i sin praksis ad flere omgange udtalt sig om spørgsmålet om kravene til det supplerende retsgrundlag efter databeskyttelsesforordningen i forbindelse med offentlige myndigheders og organers anvendelse af kunstig intelligens. Denne praksis har resulteret i en strengere tilgang til hjemmelskravet i de tilfælde, hvor der anvendes AI-systemer, hvilket ikke følger den almindelige tilgang om teknologineutralitet. Derimod ses det nu, at brugen af kunstig intelligens-løsninger, der – i de tilfælde, hvor

behandlingsaktiviteten vil være indgribende overfor de registrerede – nødvendiggør et supplerende retsgrundlag, der beskriver brugen af AI, selvom det under andre omstændigheder, f.eks. ved brug af andre teknologier, ikke nødvendigvis ville være tilfældet.

Datatilsynet forholdt sig bl.a. i en sag i 2023 til Københavns Kommunes udvikling og anvendelse af en AI-løsning, der kunne identificere borgere med behov for vedligeholdende træning og rehabiliterende indsats (journalnummer 2023-212-0015). Særligt forholdt Datatilsynets sig til hjemmelskravet i forhold til både udviklingsfasen og idriftsættelsen (anvendelsen).

I forhold til udviklingen af den pågældende AI-løsning fandt Datatilsynet, at der var hjemmel hertil i de eksisterende bestemmelser i serviceloven, der forpligter kommunen til at træffe afgørelse om og levere vedligeholdende træning og rehabiliterende indsats. Det skyldes, at udviklingen af løsningen ikke indebærer direkte konsekvenser for borgerne, hvorfor den behandling af personoplysninger, som skete, ikke kunne anses for indgribende.

Hvad angik idriftsættelsen (anvendelsen) af AI-løsningen, bemærkede Datatilsynet indledningsvist, at brug af AI-løsninger ikke generelt kan siges at være indgribende overfor borgeren. Imidlertid vil brug af AI til løsning eller understøttelse af myndighedsopgaver, der er borgerrettede, ofte være indgribende for borgerne, uanset om aktiviteten er bebyrdende eller begunstiggende. Det gælder bl.a., når sådanne løsninger bruges som beslutningsstøtte i administrativ sagsbehandling.

Datatilsynet bemærkede herefter bl.a. i forhold til den konkrete løsning, at brug af AI-løsninger til beslutningsstøtte indebærer en risiko for, at medarbejderne tillægger løsningens vurdering af en sag større betydning end deres egen vurdering, hvilket udgør yderligere risiko for borgeren. Dertil taler behandlingen af store mængder personoplysninger og af særlige kategorier af personoplysninger for at anse behandlingen for indgribende. Det er bl.a. ofte tilfældet ved brug af AI-løsninger. Brug af AI-løsninger medfører, at AI-løsninger kan lære, finde sammenhænge og gennemføre sandsynlighedsanalyser og drage konklusioner langt ud over det, som en fysisk sagsbehandler vil være i stand til. Brug af kunstig intelligens i administrativ sagsbehandling er dermed grundlæggende forskellig fra den traditionelle menneskelige sagsbehandling, som har været normen hidtil. Det taler for, at der skal stilles større krav til klarheden af det supplerende retsgrundlag. Eftersom de pågældende bestemmelser i serviceloven ikke omtaler rækkevidden af den behandling af personoplysninger, der kan ske for at udføre de omtalte opgaver, herunder om – og i hvilket omfang – der kan behandles personoplysninger

på den måde, som det vil være tilfældet ved brug af den omhandlede AI-løsning, vurderede Datatilsynet, at de konkrete bestemmelser i serviceloven ikke udgjorde et tilstrækkeligt supplerende nationalt retsgrundlag til drift af den pågældende AI-løsning, dvs. der var ikke en tilstrækkelig klar hjemmel til at idriftsætte løsningen.

Datatilsynet havde samme tilgang i en sag fra 2022 om kommunernes anvendelse af værktøjet ”Asta” (journalnummer 2022-212-3676). AI-profileringsværktøjet havde til formål at foretage en maskinel analyse af, hvad en nyligt ledig dagpengemodtagers risiko var for, at den pågældende persons kontaktforløb med jobcenteret blev langvarigt. Denne information ville Asta præsentere for sagsbehandleren i f.eks. en arbejdsliste, så informationen kunne benyttes som filtreringskriterie. I sagen vurderede Datatilsynet, at det krævede et klart supplerende nationalt retsgrundlag at kunne anvende det pågældende AI-profileringsværktøj, idet den behandling af personoplysninger, som blev foretaget, måtte anses for indgribende.

2.2.1.1.2. Behandling af særlige kategorier af personoplysninger (følsomme personoplysninger) samt behandling personoplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser

Der gælder efter databeskyttelsesforordningen specielle regler for behandlingen af særlige kategorier af personoplysninger (følsomme personoplysninger).

Det fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, at behandlingen af denne kategori af personoplysninger er forbudt. Databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, indeholder en udtømmende liste over, hvad der forstås ved særlige kategorier af personoplysninger. Særlige kategorier af personoplysninger omfatter race eller etnisk oprindelse, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning eller fagforeningsmæssigt tilhørsforhold samt behandling af genetiske data, biometriske data med det formål entydigt at identificere en fysisk person, helbredsoplysninger eller oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering.

Der gælder dog en række undtagelser til dette forbud, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra a-j. Særligt relevant er de undtagelser, der fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra a-c og e-g. Det fremgår heraf, at forbuddet i artikel 9, stk. 1, ikke finder anvendelse, hvis et af følgende forhold gør sig gældende: a) Den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke til behandling af sådanne personoplysninger til et eller flere specifikke formål, medmindre det i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret er fastsat, at det i stk. 1 omhandlede forbud ikke kan hæves

ved den registreredes samtykke, b) behandling er nødvendig for at overholde den dataansvarliges eller den registreredes arbejds-, sundheds- og socialretlige forpligtelser og specifikke rettigheder, for så vidt den har hjemmel i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret eller en kollektiv overenskomst i medfør af medlemsstaternes nationale ret, som giver fornødne garantier for den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser, c) behandling er nødvendig for at beskytte den registreredes eller en anden fysisk persons vitale interesser i tilfælde, hvor den registrerede fysisk eller juridisk ikke er i stand til at give samtykke, [...], e) behandling vedrører personoplysninger, som tydeligvis er offentliggjort af den registrerede, f) behandling er nødvendig, for at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, eller når domstole handler i deres egenskab af domstol, eller g) behandling er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.

Det følger af databeskyttelsesforordningens præambelbetragtning nr. 52, at der bør gives mulighed for at fravige forbuddet mod at behandle særlige kategorier af personoplysninger, når det er fastsat i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og er omfattet af de fornødne garantier, således at personoplysninger og andre grundlæggende rettigheder beskyttes, hvis dette er i samfundets interesse, navnlig behandling af personoplysninger inden for ansættelsesret, socialret, herunder pensioner og med henblik på sundheds-sikkerhed, overvågning og varsling, forebyggelse eller kontrol af overførbare sygdomme og andre alvorlige trusler mod sundheden. En sådan fravigelse kan ske til sundhedsformål, herunder folkesundhed og forvaltning af sundhedsydelser, især for at sikre kvaliteten og omkostningseffektiviteten af de procedurer, der anvendes til afregning i forbindelse med ydelser og tjenester inden for sygesikringsordninger, eller til arkivformål i samfundets interesse, til videnskabelige eller historiske forskningsformål eller til statistiske formål.

Behandlingen af særlige kategorier af personoplysninger kræver et dobbelt behandlingsgrundlag. Det vil sige, at der både kan identificeres et lovligt behandlingsgrundlag efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, samt at der kan identificeres et lovligt behandlingsgrundlag efter artikel 9, stk. 2, eller bestemmelser, der gennemfører databeskyttelsesforordningens artikel 9. For offentlige myndigheder og organer betyder det, at det supplerende retsgrundlag efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, der giver hjemmel til behandling af almindelige personoplysninger, er

nødvendigt, førend der lovligt kan ske behandling af de særlige kategorier af personoplysninger. Samtidig skal der også være en undtagelse i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra a-j.

Det fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 10, at personoplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser eller tilknyttede sikkerhedsforanstaltninger kun må behandles på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, hvis det foretages under kontrol af en offentlig myndighed, eller hvis behandlingen har hjemmel i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som giver passende garantier for registreredes rettigheder og frihedsrettigheder.

Det bemærkes i den forbindelse af databeskyttelseslovens § 8, stk. 1, at for så vidt angår behandling af oplysninger om straffbare forhold, må den offentlige forvaltning ikke behandle disse oplysninger, medmindre det er nødvendigt for varetagelsen af myndighedens opgaver.

2.2.1.1.3. Viderebehandling af personoplysninger

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 4, at når behandling til et andet formål end det, som personoplysningerne er indsamlet til, ikke er baseret på den registreredes samtykke eller EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som udgør en nødvendig og forholdsmæssig foranstaltning i et demokratisk samfund af hensyn til de mål, der er omhandlet i artikel 23, stk. 1, kan personoplysninger viderebehandles uden nyt retsgrundlag, hvis det nye formål er foreneligt med det formål, hvortil oplysningerne oprindeligt er indsamlet.

Det er dermed muligt i national ret at fastsætte regler om viderebehandling af personoplysninger. Sådanne regler skal tage hensyn til de mål, der fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, herunder f.eks. efter artikel 23, stk. 1, litra e, der omhandler andre vigtige målsætninger i forbindelse med beskyttelse af Unionens eller en medlemsstats generelle samfundsinteresser, navnlig Unionens eller en medlemsstats væsentlige økonomiske eller finansielle interesser, herunder valuta-, budget- og skatteanliggender, folkesundhed og social sikkerhed. Hvis der er fastsat sådanne regler, behøves der ikke blive foretaget en vurdering af, om formålene med den oprindelige og den nye behandling af personoplysninger er forenelige i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 4.

Såfremt der ikke er etableret hjemmel til at viderebehandle personoplysninger i EU-retten eller national ret, skal der foretages en vurdering af behandlingsformålernes forenelighed. Ved vurderingen heraf skal den dataansvarlige bl.a. lægge vægt på: a) sammenhængen mellem de pågældende formål,

som personoplysningerne er indsamlet til og formålet med den påtænkte viderebehandling, b) den sammenhæng, hvori personoplysningerne er indsamlet, herunder navnlig med hensyn til forholdet mellem den registrerede og den dataansvarlige, c) personoplysningernes karakter, herunder navnlig om der behandles særlige kategorier af personoplysninger eller oplysninger om strafbare forhold, d) den påtænkte viderebehandlings mulige konsekvenser for den registrerede samt e) tilstedeværelsen af fornødne garantier, som kan omfatte kryptering eller pseudonymisering.

Hvis viderebehandlingen efter denne vurdering er forenelig med det oprindelige formål, kan behandlingen ske inden for rammerne af det oprindelige retsgrundlag, jf. præambelbetragtning 50 i databeskyttelsesforordningen.

Behandling af personoplysninger til andre formål end de(t) oprindelige formål medfører, at borgerne skal oplyses om de(t) nye formål. Dette følger af databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 3, og artikel 14, stk. 4. I visse tilfælde kan dataansvarlige dog være undtaget fra denne oplysningspligt, hvor f.eks. den registrerede måtte være bekendt med oplysningerne eller hvor videregivelse, herunder ved viderebehandling, fremgår udtrykkeligt af lovgivningen, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 4, og artikel 14, stk. 5.

2.2.2. Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.2.2.1.

Det foreslås, at der etableres et generelt supplerende retsgrundlag til at udvikle og anvende AI-systemer, herunder gøre brug af beslutningsstøtte, ved behandling af personoplysninger efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer. Det er Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets vurdering, at retsgrundlaget bør gælde for alle offentlige myndigheder og organer forstået bredt bl.a. i overensstemmelse med definitioner af myndigheder og organer omfattet af forvaltningsloven, udbudsloven og anden relevant lovgivning, der regulerer offentlige myndigheder og organer, f.eks. lovekendtgørelse nr. 1298 af 7. november 2025 om rettens pleje (retsplejeloven).

Lovforslaget vil fungere som det supplerende nationale retsgrundlag, der giver hjemmel for offentlige myndigheder og organer til at behandle personoplysninger ved udvikling og anvendelse af AI-systemer efter artikel 6,

stk. 1, litra e, i databeskyttelsesforordningen. Det bemærkes i den forbindelse, at lovforslaget ikke vil fungere som en hjemmel til at behandle nye personoplysninger, men derimod alene som et supplerende retsgrundlag for de behandlingsaktiviteter, som offentlige myndigheder og organer i forvejen foretager efter behandlingsgrundlaget i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, som led i samfundets interesse eller i deres myndighedsudøvelse.

Den foreslåede ordning vil medføre, at offentlige myndigheder og organer vil have et retsgrundlag til at behandle personoplysninger efter databeskyttelsesforordningen ved udvikling og anvendelse af AI-systemer til en række behandlingsaktiviteter. Disse behandlingsaktiviteter vil bl.a. kunne omfatte beslutningsstøtte, herunder ved evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger.

Datatilsynet har i flere sager taget stilling til kravene til det supplerende retsgrundlag ved offentlige myndigheders brug af kunstig intelligens. Der har herved udviklet sig en særlig praksis for brugen af AI-løsninger, hvorefter der i visse tilfælde stilles krav om et klarere supplerende retsgrundlag, end hvad der nødvendigvis ville gælde ved brug af andre teknologier.

Datatilsynets praksis viser, at vurderingen af behovet for et klart og præcist supplerende retsgrundlag beror på, hvor indgribende den konkrete behandling af personoplysninger, hvor der anvendes en AI-løsning, er for den registrerede og vedkommendes rettigheder. Der lægges bl.a. vægt på, hvorvidt behandlingen kan få direkte konsekvenser for de registrerede og karakteren og omfanget af personoplysninger. Det er således ikke anvendelsen af en AI-løsning i sig selv, der medfører, at en behandlingsaktivitet må anses for indgribende, men derimod karakteren og konsekvenserne af den konkrete behandling. I visse tilfælde kan anvendelsen af en AI-løsning indebære en større risiko for de registrerede end tilsvarende behandling foretaget manuelt eller ved brug af andre teknologier.

Det følger heraf, at behandlingsaktiviteter, der sker ved brug af en AI-løsning, ikke i sig selv i alle tilfælde må anses for at udgøre en indgribende behandlingsaktivitet, der nødvendiggør et særligt klart og præcist supplerende retsgrundlag. Om et sådant krav foreligger, vil i stedet bero på en konkret vurdering af den pågældende behandlingsaktivitets karakter og dennes betydning for de registreredes rettigheder og frihedsrettigheder.

De behandlingsaktiviteter, der foretages ved brug af AI-løsninger, og som efter en konkret vurdering ikke anses for indgribende overfor de registrerede, vil derfor ikke være underlagt et tilsvarende krav om et yderligere klart

og præcist supplerende retsgrundlag. I sådanne tilfælde vil de almindelige behandlingsgrundlag, herunder hjemler i den relevante sektorlovgivning, kunne udgøre et tilstrækkeligt supplerende retsgrundlag. Da den pågældende behandlingsaktivitet typisk i disse situationer vil kunne indfortolkes i den konkrete myndighedsudøvelse, som f.eks. følger af sektorlovgivningens formålsbestemmelser.

Den foreslåede ordning har derfor til formål at skabe et generelt nationalt retsgrundlag for de behandlingsaktiviteter, der foretages ved brug af AI-systemer, der må anses for at være indgribende og dermed være underlagt et krav om klart og tydeligt supplerende retsgrundlag. Derudover, vil der være en række behandlingsaktiviteter, der foretages ved brug af AI-systemer, der ikke anses som indgribende. For sådanne behandlingsaktiviteter findes der muligvis allerede et supplerende retsgrundlag for i sektorlovgivning. Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede ordning også vil kunne anvendes som supplerende retsgrundlag for denne type af behandlingsaktiviteter, der ikke anses som indgribende, som f.eks. AI-systemer, der anvendes til effektivisering i forbindelse med journalisering, mødeindkaldelser, formatskifte (f.eks. tale-til-tekst) eller referatskrivning, i det omfang hjemlen for behandlingen er databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e. Det kan f.eks. også omfatte borgerrettede chatbots, der fungerer som smart-søgefunktioner og bidrager til vejledningsindsatsen.

Den foreslåede ordning vil bl.a. kunne anvendes i de tilfælde, hvor AI-systemer udvikles og anvendes med henblik på beslutningsstøtte. Beslutningsstøtte vil f.eks. omfatte forslag til afgørelser, udkast til skriftlige produkter, evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering) og andet, der effektiviserer ansattes arbejdsproces i forbindelse med beslutningstagning i overensstemmelse med lovforslagets § 2, nr. 4. Dermed vil den foreslåede ordning omfatte brugen af AI-systemer, hvor der f.eks. skal træffes afgørelser eller væsentlige tiltag overfor den registrerede, og hvor der skal ske en reel menneskelig involvering.

Den foreslåede ordning kan derimod ikke anvendes som hjemmel til at bruge AI-systemer til at træffe automatiske individuelle afgørelser efter databeskyttelsesforordningens artikel 22.

Den foreslåede ordning vil dertil være begrænset til at skabe et retsgrundlag for offentlige myndigheders og organers behandling af personoplysninger efter databeskyttelsesforordningen til udvikling og anvendelse af AI-systemer, dvs. over for fysiske personer samt enkeltmandsvirksomheder. Det vurderes således, at offentlige myndigheder og organer allerede efter

gældende ret har hjemmel til at udvikle og anvende sådanne AI-systemer til brug for f.eks. beslutningsstøtte overfor juridiske personer, dvs. hvor der ikke behandles personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningen, i det omfang myndigheden eller organet efter lovgivningen har hjemmel til at træffe den materielle afgørelse, og hvor der ikke er øvrige retlige hindringer herfor.

Den foreslåede ordning vil desuden medføre, at personoplysninger vil kunne anvendes både til udvikling og til anvendelse af et AI-system. Dermed har offentlige myndigheder og organer mulighed for selv at udvikle eller få udviklet specialiserede AI-systemer, der er trænet på konkret og relevant træningsdata, herunder personoplysninger i myndighedens historiske og lukkede sager.

Det er ikke hensigten med den foreslåede ordning at fravige øvrig lovgivning på området, herunder bl.a. de generelle regler om databeskyttelse i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven samt forbud mod visse former for AI-praksis og krav til operatører og fysiske personers rettigheder efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens og om ændring af forordning (EF) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 og (EU) 2019/2144 samt direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 og (EU) 2020/1828 (forordningen om kunstig intelligens) med senere ændringer eller de forvaltningsretlige krav til afgørelser, der følger af lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 om forvaltningsloven.

Arbejdet med udvikling og anvendelse af konkrete AI-systemer vil således forudsætte, at de generelle regler i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven er overholdt, herunder bl.a. de grundlæggende principper for behandling af personoplysninger efter artikel 5, gennemførelse af passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger efter artikel 24, 25 og 32 samt reglerne om en databeskyttelsesretlig konsekvensanalyse efter artikel 35. Dette gælder ligeledes de generelle krav i forordningen om kunstig intelligens om højrisiko-AI-systemer efter kapitel 3 og gennemsigtighedsforpligtigelser for visse AI-systemer efter artikel 50. Dette gælder derudover overholdelsen af generelle forvaltningsretlige krav til offentlige it-systemer og de almindelige forvaltningsretlige regler og principper. Det betyder, at anvendelsen af et AI-system til bl.a. sagsbehandling, afgørelse eller faktisk forvaltningsvirksomhed, også skal være lovlig efter anden relevant lovgivning.

2.2.2.2.

Det foreslås derudover, at der etableres en bemyndigelsesbestemmelse, der vil give ressortministrene og Domstolsstyrelsen mulighed for at fastsætte yderligere foranstaltninger, på eget område, såfremt behandlingen ved udvikling og anvendelse af AI-systemer omfatter særlige kategorier af personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, og personoplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser efter databeskyttelsesforordningens artikel 10. Det bemærkes, at der kan være tilfælde, hvor sådanne foranstaltninger er påkrævet i henhold til databeskyttelsesreglerne, f.eks. efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g. I den forbindelse, vil ressortministrene og Domstolsstyrelsen med fordel kunne udstede bekendtgørelser med passende og specifikke foranstaltninger, for at understøtte, at der tages tilstrækkeligt hensyn til den registreredes rettigheder og interesser.

Formålet med den foreslåede ordning vil være at sørge for, at offentlige myndigheder og organer aktivt vil skulle tage stilling til, om og i så fald hvilke foranstaltninger der eventuelt vil være nødvendige at sætte for at beskytte den registreredes rettigheder og interesser, før der sker behandling af de særlige kategorier af personoplysninger og oplysninger om straffedomme og lovovertrædelser i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, og artikel 10.

Det bemærkes indledningsvist, at den foreslåede bestemmelse ikke kan anses som at udgøre en hjemmel til at behandle yderligere personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra a-j. Offentlige myndigheder og organer vil derfor i forvejen skulle have hjemmel til at behandle særlige kategorier af personoplysninger, førend disse kan behandles ved brug af AI-systemer. Derfor vil offentlige myndigheder og organer skulle vurdere, om ét eller flere forhold efter den nævnte bestemmelse gør sig gældende og at der dermed er hjemmel til at behandle særlige kategorier af personoplysninger. I den forbindelse bemærkes det, at brugen af AI i sig selv ikke vil udgøre en væsentlig samfundsinteresse efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g, om end omkringliggende effektiviseringshensyn er til gavn for samfundet.

Det bemærkes i den forbindelse, at offentlige myndigheder og organer vil skulle vurdere, hvorvidt der skal fastsættes passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser, når offentlige myndigheder og organer ønsker at behandle særlige kategorier af personoplysninger på baggrund af et nationalt retsgrundlag, jf. f.eks. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g.

Derudover er det et krav, at der gives passende garantier for den registreredes rettigheder og interesser for at kunne behandle personoplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 10. Dermed vil det være nødvendigt for de enkelte ressortministre og Domstolsstyrelsen at vurdere om - og i givet fald hvilke - yderligere foranstaltninger der er nødvendige, førend behandling kan ske lovligt.

Ved vurderingen af, om det efter databeskyttelsesreglerne er nødvendigt at fastsætte yderligere foranstaltninger, vil det være relevant at overveje, om der allerede følger passende og specifikke foranstaltninger af den relevante sektorlovgivning, som finder anvendelse på den pågældende behandling. I visse sektorer kan der f.eks. allerede være fastsat særlige regler eller foranstaltninger, der indeholder passende og specifikke garantier for beskyttelsen af den registreredes rettigheder og interesser i forbindelse med sektorens øvrige behandling af personoplysninger. Det vil også være muligt at vurdere, at der allerede er taget højde for passende og specifikke foranstaltninger for den registreredes rettigheder og interesser på anden vis, f.eks. ved individuelle dataansvarliges databehandlingspolitikker. I sådanne tilfælde vil der kunne være begrænset behov for at fastsætte yderligere foranstaltninger i forbindelse med anvendelsen af et AI-system til den pågældende behandling i en bekendtgørelse. Det er dog væsentligt at bemærke, at der bør tages højde for, hvorvidt sådanne foranstaltninger adresserer de specifikke risici, der ses ved brugen af AI-systemer, når der foretages en vurdering af, hvorvidt de eksisterende foranstaltninger er tilstrækkelige.

Offentlige myndigheder og organer varetager myndigheds- og forvaltningsopgaver, der spænder over et stort og forskelligartet område. Derfor vil en generel vurdering af, hvilke foranstaltninger der måtte være nødvendige, skulle tage højde for samtlige områder. En sådan vurdering vil ikke kunne rumme samme detaljegrad og præciseringsniveau, som vurderingen ville kunne, når foranstaltninger fastsættes ved bekendtgørelse i de relevante sektorer. Bemyndigelsesbestemmelsen vil derfor bidrage til, at offentlige myndigheder og organer foretager sig de overvejelser, der kræves for, at der stilles de relevante og fornødne garantier i de konkrete anvendelsestilfælde.

Den foreslåede ordning vil medføre, at ressortministrene og Domstolsstyrelsen vil kunne fastsætte foranstaltninger for beskyttelse af den registreredes rettigheder og interesser, såfremt der behandles personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, og artikel 10, hvilket kan understøtte myndighedernes og organernes tilstrækkelige etablering af sådanne foranstaltninger, når det vurderes nødvendigt efter databeskyttelsesreglerne. Ved at fastsætte yderligere regler i den relevante

sektorlovgivning, vil der kunne udarbejdes mere nuancerede og konkrete foranstaltninger. Disse foranstaltninger vil i højere grad kunne imødekomme behovet for foranstaltninger i relation til formålet med behandlingen i de enkelte sektorer.

Det bemærkes, at der ved lovforslaget ikke etableres en generel forpligtelse til, at ressortministrene og Domstolsstyrelsen skal fastsætte yderligere foranstaltninger ved bekendtgørelse på eget område. Den foreslåede ordning skal alene anses som en mulighed, såfremt myndighederne og organerne ønsker at behandle personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, og artikel 10, dog med forbehold for, at det i visse tilfælde kan være nødvendigt efter databeskyttelsesreglerne at fastsætte yderligere foranstaltninger. Bemyndigelsesbestemmelsen vil derfor understøtte overholdelsen af den allerede eksisterende forpligtelse i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, herunder litra g, og artikel 10, og fastsætter derfor heller ikke yderligere eller skærpede forpligtelser for offentlige myndigheder og organer. Den foreslåede ordning vil derimod kunne anses som en mulighed for, at offentlige myndigheder og organer kan fastsætte gennemgående foranstaltninger for beskyttelse af den registreredes rettigheder og interesser, der kan understøtte et højere niveau af sikkerhed og mere symmetrisk håndtering af risici i forbindelse med brug af AI-systemer.

Det bemærkes desuden, at ressortministrene og Domstolsstyrelsen ved vurderingen ville skulle tage hensyn til, hvorvidt passende og specifikke foranstaltninger kan være nødvendige grundet omkringliggende omstændigheder, der gør behandlingen af personoplysninger mere indgribende. Det vil f.eks. kunne være i tilfælde, hvor der behandles personoplysninger om sårbare personer og grupper af personer. Det vil også kunne være relevant i de tilfælde, hvor evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering) som led i en beslutningsstøtteaktivitet kunne resultere i, at der behandles særlige kategorier af personoplysninger, som kan udledes af personoplysninger, der ikke i sig selv udgør særlige kategorier af personoplysninger, men som bliver det, når de kombineres med andre oplysninger. Ressortministrene og Domstolsstyrelsen vil derfor skulle tage højde for disse omkringliggende omstændigheder ved vurderingen af, hvorvidt og i hvilken grad der vil skulle fastsættes foranstaltninger for beskyttelse af den registreredes rettigheder og interesser.

Det bemærkes, at den offentlige myndighed eller det organ, som er dataansvarlig for en konkret behandlingsaktivitet, fortsat vil være ansvarlig for at sikre lovligheden af den konkrete behandling. Derfor skal offentlige myndigheder og organer fortsat vurdere, hvorvidt foranstaltninger for

beskyttelse af den registreredes rettigheder og interesser, der er fastsat ved bekendtgørelse, er tilstrækkelige i det konkrete tilfælde eller, om de skal suppleres af yderligere foranstaltninger førend behandling af personoplysninger vil være lovlig.

Foranstaltninger, der fastsættes i bekendtgørelser, vil blandt andet kunne være tekniske og organisatoriske, f.eks. foranstaltninger vedrørende data-gennemsigtighed, herunder udvidet adgang til relevante oplysninger.

2.2.2.3.

Det er Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets vurdering, at der samtidig bør gives mulighed for myndighedernes og organernes viderebehandling af de personoplysninger, som den enkelte myndighed i forvejen behandler i forbindelse med opgavevaretagelsen efter anden lovgivning, til udvikling af AI-systemer. Til dette bemærkes, at personoplysninger – der fremgår af historiske og lukkede sager – med fordel vil kunne anvendes til at udvide mængden af data, der kan anvendes i AI-systemers træningsdata med henblik på at forbedre og præcisere AI-systemers output. Dette vil særligt kunne løfte kvaliteten og pålideligheden af AI-systemernes output, da AI-systemerne typisk trænes til at kunne understøtte en specialiseret opgave. Derfor vil det være relevant for myndighederne og organerne at kunne anvende personoplysninger fra historiske og lukkede sager til at udvikle AI-systemer, der eksempelvis skal anvendes til beslutningsstøtte i lignende opgaver.

Det skal i den sammenhæng understreges, at myndighederne og organerne udelukkende vil have adgang til at anvende personoplysninger fra historiske og lukkede sager, som myndighederne og organerne på tidspunktet for udviklingen lovligt opbevarer, herunder oplysninger der endnu ikke er afleveret til et offentligt arkiv efter reglerne i lovbekendtgørelse nr. 1201 af 28. september 2016 om arkivloven, eller kopier af oplysninger der er afleveret til et offentligt arkiv, men som myndighederne og organerne har vurderet nødvendige at opbevare af hensyn til den øvrige opgavevaretagelse. Myndigheder og organer vil dog ikke have mulighed for at genindhente personoplysninger fra et offentligt arkiv, når kopier af personoplysningerne allerede er slettet i myndighedernes og organernes interne databaser. Det bemærkes i den forbindelse også, at den mulige fremtidige udvikling af AI-systemer ikke vil kunne anses som et hensyn til en videre eller forlænget opbevaring af personoplysninger, ud over hvad der i øvrigt er administrativt behov for. Myndigheder og organer vil derfor ikke have mulighed for at opbevare personoplysninger i længere tid end, hvad der i forvejen vurderes nødvendigt for opgavevaretagelsen under hensyntagen til princippet om

opbevaringsbegrænsning. Det vil også betyde, at hvis offentlige myndigheder og organer vurderer, at oplysningerne ikke længere er nødvendige at behandle af hensyn til opgavevaretagelsen, men kopier af oplysningerne endnu ikke er slettet i den interne database, vil disse oplysninger ikke lovligt kunne anvendes til udvikling af AI-systemer.

Det er derudover Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets vurdering, at der ikke bør indføres en generel hjemmel til offentlige myndigheders og organers videregivelse – herunder viderebehandling eller samkøring – af personoplysninger, herunder til andre offentlige myndigheder og organer. Hjemlen til viderebehandling bør afgrænses til viderebehandling af de personoplysninger, som de respektive myndigheder og organer allerede er eller vil komme i besiddelse af som led i deres opgavevaretagelse. Det er Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets vurdering, at en generel hjemmel til viderebehandling af personoplysninger ikke vil kunne omfatte udveksling af personoplysninger imellem offentlige myndigheder og organer efter den foreslåede ordning. Dette skyldes, at kravet om klarhed i retsgrundlaget ville kræve, at hjemlen som minimum vil skulle angive, hvor personoplysningerne kan indhentes og videregives fra, samt hvad personoplysningerne kan bruges til. Dette vurderes ikke at være muligt efter den foreslåede ordning.

Den foreslåede ordning vil medføre, at der vil blive etableret et grundlag for viderebehandling af personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 4, som myndigheden allerede er i besiddelse af og har lovlig adkomst til, hvilket dermed omfatter personoplysninger fra historiske og lukkede sager. Det skyldes, at den foreslåede ordning klart og tydeligt vil angive, at der vil kunne ske udvikling af AI-systemer på baggrund af personoplysninger, som myndigheden (i forvejen) behandler.

Formålet med den foreslåede ordning er at undgå behovet for, at ressortministrene vil skulle tilvejebringe et særskilt retsgrundlag for viderebehandling af de personoplysninger, som myndighederne og organerne i forvejen er eller vil komme i besiddelse af og har lovlig adkomst til, samt at myndighederne og organerne ikke vil skulle foretage en forenelighedstest i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 4, før myndighederne og organerne vil kunne viderebehandle personoplysninger i historiske og lukkede sager til udvikling af AI-systemer.

Den foreslåede ordning vil omvendt ikke medføre, at personoplysninger, som en myndighed eller et organ i forvejen behandler, vil kunne videregives og dermed viderebehandles af en anden myndighed eller et andet organ.

Videregivelse af personoplysninger til en anden myndighed eller et andet organ vil derfor fortsat være afhængig af, om der findes en tilstrækkelig hjemmel hertil i anden lovgivning eller, hvis ikke, at forenelighedstesten er opfyldt efter betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 4.

2.3. Undtagelse til den registreredes rettigheder

2.3.1. Gældende ret

2.3.1.1. Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven

Reglerne om den registreredes rettigheder følger af kapitel III i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer. Den registreredes rettigheder omfatter oplysningspligten, den registreredes indsigt-ret, ret til berigtigelse, ret til sletning ("retten til at blive glemt"), ret til begrænsning af behandling, underretningspligt i forbindelse med berigtigelse eller sletning af personoplysninger eller begrænsning af behandling, ret til dataportabilitet, ret til at gøre indsigelse og ret til ikke at være genstand for automatiske individuelle afgørelser, herunder profilering.

2.3.1.1.1. Generel undtagelsesbestemmelse

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 23, at der ved lovgivningsmæssige foranstaltninger, kan laves en begrænsning af rækkevidden af bestemte forpligtelser og den registreredes rettigheder for så vidt bestemmelserne heri svarer til rettighederne og forpligtelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 12-22. En sådan begrænsning skal respektere det væsentligste indhold af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder og skal være en nødvendig og forholdsmæssig foranstaltning i et demokratisk samfund af hensyn til en række nærmere angivne tilfælde.

Begrænsningerne kan ske af hensyn til statens sikkerhed, forsvaret, den offentlige sikkerhed, forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning af strafbare handlinger eller fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner, herunder beskyttelse mod og forebyggelse af trusler mod den offentlige sikkerhed, andre vigtige målsætninger i forbindelse med beskyttelse af Unionens eller en medlemsstats generelle samfundsinteresser, navnlig Unionens eller en medlemsstats væsentlige økonomiske eller finansielle interesser, herunder valuta-, budget- og skatteanliggender, folkesundhed og social sikkerhed, beskyttelse af retsvæsenets uafhængighed og retssager, forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning i forbindelse med brud på etiske regler for lovregulerede erhverv, kontrol-, tilsyns- eller reguleringsfunktioner, herunder opgaver af midlertidig karakter, der er forbundet med

offentlig myndighedsudøvelse i visse tilfælde, beskyttelse af den registrerede eller andres rettigheder og frihedsrettigheder, og håndhævelse af civilretlige krav.

Det følger dertil af databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 2, at enhver lovgivningsmæssig foranstaltning, der er omhandlet i databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, som minimum, hvor det er relevant, skal indeholde specifikke bestemmelser vedrørende: a) formålene med behandlingen eller kategorierne af behandling, b) kategorierne af personoplysninger, c) rækkevidden af de indførte begrænsninger, d) garantierne for at undgå misbrug eller ulovlig adgang eller overførsel, e) specifikation af den dataansvarlige eller kategorierne af dataansvarlige, f) opbevaringsperioder og de gældende garantier under hensyntagen til behandlingens karakter, omfang og formål eller kategorier af behandling, g) risiciene for de registreredes rettigheder og frihedsrettigheder, og h) de registreredes ret til at blive underrettet om begrænsningen, medmindre dette kan skade formålet med begrænsningen.

Det følger af databeskyttelsesforordningens præambelbetragtning nr. 73, at specifikke principper og retten til oplysninger, indsigt i og berigtigelse eller sletning af personoplysninger, retten til dataportabilitet, retten til indsigelse, afgørelser baseret på profilering og meddelelse af et brud på persondatasikkerheden til en registreret og visse tilknyttede forpligtelser for de dataansvarlige, kan begrænses af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, for så vidt det er nødvendigt og forholdsmæssigt i et demokratisk samfund af hensyn til den offentlige sikkerhed, herunder beskyttelse af menneskeliv, især som reaktion på naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer, forebyggelse, efterforskning og retsforfølgning af strafbare handlinger eller fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner, herunder beskyttelse mod og forebyggelse af trusler mod den offentlige sikkerhed, eller brud på de etiske regler for lovregulerede erhverv, andre af Unionens eller en medlemsstats samfundsinteresser, navnlig Unionens eller en medlemsstats vigtige økonomiske eller finansielle interesser, føring af offentlige registre i offentlighedens interesse, viderebehandling af arkiverede personoplysninger for at tilvejebringe specifikke oplysninger om politisk adfærd under tidligere totalitære regimer eller beskyttelse af den registrerede eller andres rettigheder og frihedsrettigheder, herunder social sikring, folkesundhed og humanitære formål. En sådan begrænsning bør være i overensstemmelse med kravene i chartret og i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder.

2.3.1.1.2. Undtagelsesbestemmelser til den registreredes rettigheder

Ud over den generelle hjemmel til at indføre begrænsninger for den registreredes rettigheder, er der i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer og lovbekendtgørelse nr. 289 af 8. marts 2024 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven) allerede fastsat konkrete undtagelser til enkelte af den registreredes rettigheder. Disse begrænsninger berører en hel eller delvis undtagelse til de respektive bestemmelser.

I databeskyttelseslovens kapitel 6 er der allerede fastsat konkrete begrænsninger til flere af den registreredes rettigheder. Disse begrænsninger baseres på hjemlen til at begrænse den registreredes rettigheder efter databeskyttelsesforordningens artikel 23.

Derudover fremgår det af databeskyttelseslovens § 22, stk. 2, at undtagelse fra bestemmelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 1-3, (om oplysningspligten), artikel 14, stk. 1-4, (om oplysningspligten), artikel 15 (om den registreredes indsigtret) og artikel 34 (om underretning af brud på persondatasikkerheden til den registrerede) tillige kan gøres, hvis den registreredes interesse i at få kendskab til oplysningerne, findes at burde vige for afgørende hensyn til offentlige interesser. Begrænsningerne kan ske af hensyn til statens sikkerhed, forsvaret, den offentlige sikkerhed, forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning af strafbare handlinger eller fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner, herunder beskyttelse mod og forebyggelse af trusler mod den offentlige sikkerhed, andre vigtige målsætninger i forbindelse med beskyttelse af Den Europæiske Unions eller en medlemsstats generelle samfundsinteresser, navnlig Den Europæiske Unions eller en medlemsstats væsentlige økonomiske eller finansielle interesser, herunder valuta-, budget- og skatteanliggender, folkesundhed og social sikkerhed, beskyttelse af retsvæsenets uafhængighed og retssager, forebyggelse, efterforskning, afsløring og retsforfølgning i forbindelse med brud på etiske regler for lovregulerede erhverv, kontrol-, tilsyns- eller reguleringsfunktioner, herunder opgaver af midlertidig karakter, der er forbundet med offentlig myndighedsudøvelse i visse tilfælde, beskyttelse af den registreredes eller andres rettigheder og frihedsrettigheder, samt håndhævelse af civilretlige krav.

Det følger af bemærkningerne til databeskyttelseslovens § 22, stk. 2, at bestemmelsen fastsætter, at indskrænkning i den dataansvarliges eller dennes repræsentants oplysningspligt kun kan ske på grundlag af en konkret afvejning af de modstående interesser, som er nævnt i bestemmelsen. På baggrund af en sådan afvejning vil undtagelse kunne gøres, hvis der er nærliggende fare for, at det offentliges interesser vil lide skade af væsentlig betydning, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L68 som fremsat, s. 192.

Det følger desuden af bemærkningerne til databeskyttelseslovens § 22, stk. 2, at indskrænkningen i den registreredes adgang til at blive gjort bekendt med de i databeskyttelsesforordningens artikel 15 nævnte oplysninger efter bestemmelsen, kun kan ske på grundlag af en konkret afvejning af de modstående interesser, jf. Folketingstidende 2017-18, tillæg A, L68 som fremsat, s. 192.

Af databeskyttelseslovens § 22, stk. 3, fremgår det, at oplysninger, der behandles for den offentlige forvaltning som led i administrativ sagsbehandling, kan undtages fra retten til indsigt efter databeskyttelsesforordningens artikel 15, stk. 1, i samme omfang som efter reglerne i §§ 19-29 og 35 i lov om offentlighed i forvaltningen (lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020 om offentlighed i forvaltningen).

Derudover er der i databeskyttelsesforordningen etableret specifikke undtagelser til flere af bestemmelserne vedrørende den registreredes rettigheder.

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 13, at der gælder en forpligtelse for den dataansvarlige til at afgive en række oplysninger til den registrerede i forbindelse med indhentning af personoplysninger hos den registrerede selv. De konkrete oplysninger, som skal afgives, er oplistet i databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 1 og 2. Disse oplysninger skal gives på tidspunktet, hvor personoplysningerne indsamles. Det følger desuden af databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 3, at hvis den dataansvarlige agter at viderebehandle personoplysningerne til et andet formål end det, hvortil de er indsamlet, giver den dataansvarlige forud for denne viderebehandling den registreredes oplysninger om dette andet formål og andre relevante yderligere oplysninger, som beskrevet i databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 2. Det følger dog af databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 4, at artikel 13, stk. 1-3, ikke finder anvendelse, hvis og i det omfang den registrerede allerede er bekendt med oplysningerne.

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 14, stk. 1 og 2, at der gælder en forpligtelse for den dataansvarlige til at afgive en række

oplysninger til den registrerede i forbindelse med indhentning af personoplysninger hos andre end den registrerede selv. De konkrete oplysninger, som skal afgives, er oplistet i databeskyttelsesforordningens artikel 14, stk. 1 og 2. Det følger desuden af databeskyttelsesforordningens artikel 14, stk. 4, at hvis den dataansvarlige agter at viderebehandle personoplysningerne til et andet formål end det, hvortil de er indsamlet, giver den dataansvarlige forud for denne viderebehandling den registreredes oplysninger om dette andet formål samt andre relevante yderligere oplysninger, som beskrevet i databeskyttelsesforordningens artikel 14, stk. 2. Det følger dog af databeskyttelsesforordningens artikel 14, stk. 5, at stk. 1-4 ikke finder anvendelse, hvis og i det omfang: a) den registrerede allerede er bekendt med oplysningerne, b) meddelelse af sådanne oplysninger viser sig umulig eller vil kræve en uforholdsmæssigt stor indsats, navnlig i forbindelse med behandling til arkivformål i samfundets interesse, til videnskabelige eller historiske forskningsformål eller til statistiske formål underlagt bestemte betingelser og garantier, eller i det omfang den forpligtelse, der er omhandlet i artikel 14, stk. 1, sandsynligvis vil gøre det umuligt eller i alvorlig grad vil hindre opfyldelse af formålene med denne behandling. I sådanne tilfælde træffer den dataansvarlige passende foranstaltninger for at beskytte den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder samt legitime interesser, herunder ved at gøre oplysningerne offentligt tilgængelige, c) indsamling eller videregivelse udtrykkelig er fastsat i EU-ret eller medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt, og som fastsætter passende foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes legitime interesser, eller d) personoplysningerne skal forblive fortrolige som følge af tavshedspligt i henhold til EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, herunder lovbestemt tavshedspligt.

Derudover følger det af databeskyttelsesforordningens artikel 17, stk. 1, at den registrerede har ret til at få personoplysninger om sig selv slettet af den dataansvarlige uden unødigt forsinkelse, og den dataansvarlige har pligt til at slette personoplysninger uden unødigt forsinkelse. Dette er muligt såfremt mindst ét af forholdene i artikel 17, stk. 1 litra a-f, gør sig gældende. Det følger dog af databeskyttelsesforordningens artikel 17, stk. 3, at stk. 1 og 2 ikke finder anvendelse, i det omfang denne behandling er nødvendig: a) for at udøve retten til ytrings- og informationsfrihed, b) for at overholde en retlig forpligtelse, der kræver behandling i henhold til EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, og som den dataansvarlige er underlagt, eller for at udføre en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, c) af hensyn til samfundsinteresser på folkesundhedsområdet i overensstemmelse

med artikel 9, stk. 2, litra h og i, samt artikel 9, stk. 3, d) til arkivformål i samfundets interesse, til videnskabelige eller historiske forskningsformål eller til statistiske formål i overensstemmelse med artikel 89, stk. 1, i det omfang den rettighed, der er omhandlet i stk. 1, sandsynligvis vil gøre det umuligt eller i alvorlig grad hindre opfyldelse af denne behandling, eller e) for, at retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares.

2.3.2. Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.3.2.1.

Det er Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets vurdering, at en mulighed for helt eller delvist at kunne begrænse den registreredes rettigheder er relevant i forbindelse med offentlige myndigheders og organers udvikling og anvendelse af AI-systemer. AI-systemer er ofte kendetegnet ved komplekse datastrukturer, hvor oplysninger fra mange registrerede potentielt vil indgå i træningsdata. Det vil ikke altid være muligt at udskille de registreredes personoplysninger fra modelparametrene. Dermed kan AI-systemernes funktionsmåde gøre det vanskeligt, eller i visse tilfælde sågar umuligt, for myndighederne og organerne at håndtere de registreredes rettigheder, når først personoplysningerne er indlejret i et AI-system. Dette gælder f.eks. retten til sletning eller retten til indsigt, der grundet vanskeligheden i at fremfinde eller adskille data er vanskelige at imødekomme.

Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriet skal bemærke, at problemstillingen om håndteringen af den registreredes rettigheder i forbindelse med udvikling og anvendelse af AI-systemer gør sig gældende for samtlige af den registreredes rettigheder efter kapitel III i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer.

Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriet har vurderet, hvorvidt der i lovforslaget kan etableres en generel undtagelse til den registreredes rettigheder, herunder f.eks. en undtagelse til oplysningspligten efter databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 3, og artikel 14, stk. 4, i forbindelse med viderebehandling af tidligere indhentede oplysninger til brug for udvikling af AI-systemer. For at kunne etablere en sådan generel undtagelse, skal én eller flere af betingelserne for begrænsning af den registreredes rettigheder efter databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, være opfyldt.

Det er Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets vurdering, at der ikke foreligger et tilstrækkeligt grundlag for at etablere en generel databeskyttelsesretlig hjemmel for undtagelse til den registreredes rettigheder. Denne vurdering beror på, at en begrænsning i den registreredes rettigheder alene kan indføres, hvis det er nødvendigt og forholdsmæssigt i et demokratisk samfund. En nødvendig begrænsning kan f.eks. være af hensyn til og for beskyttelse mod trusler mod den offentlige sikkerhed, til beskyttelse af menneskeliv eller som reaktion på naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer eller af hensyn til en medlemsstats vigtige økonomiske eller finansielle interesser. Ethvert indgreb i den registreredes rettigheder skal dermed være proportionalt til behovet, hvorfor der alene bør laves begrænsninger, der er rettet mod specifikke og konkrete omstændigheder.

Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriet bemærker, at det i konkrete tilfælde vil være relevant at vurdere, hvorvidt én eller flere af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, er opfyldt, herunder f.eks. af hensyn til andre vigtige målsætninger i forbindelse med beskyttelse af Unionens eller en medlemsstats generelle samfundsinteresser efter databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, litra e. I disse tilfælde bør det være muligt at fastsætte begrænsninger eller undtagelser, der er relevant for de konkrete tilfælde, hvortil et AI-system skal udvikles og anvendes. Derudover vil det være en fordel, at de eventuelle regler, der fastsætter begrænsninger eller undtagelser til den registreredes rettigheder, vil kunne blive udformet efter de specifikke behov, som følger af de forskellige sektorer. Modsat en generel undtagelse vil ressortministrene således kunne fastsætte mere detaljerede og konkrete regler, der fortsat vil kunne tage højde for den registreredes rettigheder bedst muligt. Det er i øvrigt vurderet, at ressortministrene bør have fleksibilitet til selv at vurdere, i hvilket omfang en undtagelse eller begrænsning til den registreredes rettigheder skal gælde, herunder om begrænsningen skal gælde for hele sektorer eller for særskilte AI-systemer. Det skal samtidig understreges, at den registreredes rettigheder kun bør begrænses i det omfang, hvor det er nødvendigt, således at der f.eks. kan være dele af en rettighed, som opfyldes, mens andre dele ikke opfyldes. Der vil f.eks. være visse dele af artikel 15 om den registreredes ret til indsigt, som i praksis ikke kan opfyldes, mens andre dele vil kunne opfyldes.

Den foreslåede ordning vil medføre, at der vil blive indført en generel adgang for vedkommende minister til at fastsætte regler om undtagelser til en række af den registreredes rettigheder på eget ressort. Den foreslåede ordning vil således medføre, at de relevante ressortministre vil have mulighed for at fastsætte yderligere bestemmelser om begrænsning af den

registreredes rettigheder, såfremt dette sker i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 23.

Dermed vil den foreslåede ordning medføre, at relevante undtagelser vil kunne fastsættes på de ressortområder, hvor det efter en konkret vurdering er vurderet relevant, samt at betingelserne for en undtagelse efter databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, er opfyldt. Det skal dog understreges, at databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, har et snævert anvendelsesområde, hvorfor det ikke i alle tilfælde vil være muligt at kunne gøre undtagelse til den registreredes rettigheder med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1.

Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriet skal bemærke, at det ikke i den foreslåede ordning vil være bestemt, hvorvidt undtagelser vil skulle laves på hele sektorområder, eller om disse vil skulle fastsættes efter behovet for de enkelte AI-systemer. Ressortministrene vil derfor få mulighed for at vurdere, om der kan indføres en generel undtagelse på deres respektive ressortområder, hvis der skal tages højde for et gennemgående hensyn, eller om der grundet et AI-systems specifikke funktion eller opbygning, bør og kan indføres undtagelser til den registreredes rettigheder, der alene omfatter behandlingen af personoplysninger i forbindelse med brugen af dette specifikke AI-system. Dette dog forudsat, at det vil kunne ske med afsæt i de hensyn, som følger af databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse alene vil gøre det muligt at fastsætte undtagelser og begrænsninger til reglerne i databeskyttelsesforordningen. Dette vil være særligt relevant i forbindelse med retten til indsigt efter databeskyttelsesforordningens artikel 15.

En tilsvarende bemyndigelse vil blive indført for Domstolsstyrelsen for så vidt angår domstolene i det omfang domstolene behandler personoplysninger efter artikel 6, stk. 1, litra e, i overensstemmelse med kravet i artikel 6, stk. 2, jf. stk. 3, i databeskyttelsesforordningen.

2.3.2.2.

Det er Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets vurdering, at det ikke er relevant at indføre en generel mulighed for at fravige oplysningspligten efter databeskyttelsesforordningens artikel 13 og 14.

Det bemærkes derfor, at lovforslaget ikke vil omfatte en mulighed for at fastsætte regler, der vil begrænse eller gøre undtagelse til oplysningspligten der følger af databeskyttelsesforordningens artikel 13 og 14.

I konkrete projekter vil en undtagelse til oplysningspligten kunne være relevant. I disse tilfælde vurderes det dog, at § 22, stk. 2, i lovbekendtgørelse nr. 289 af 8. marts 2024 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven), vil indeholde en sådan tilstrækkelig undtagelsesmulighed, idet denne bestemmelse allerede vil give mulighed for at undlade at opfylde oplysningspligten i disse tilfælde.

Offentlige myndigheder og organer vil også i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 4, og artikel 14, stk. 5, konkret kunne vurdere, om der i specifikke situationer vil kunne gøres undtagelse til oplysningspligten. Dette vil f.eks. være relevant i tilfælde, hvor den registrerede allerede er bekendt med oplysningerne, der fremgår af artikel 13, stk. 1 og 2, og artikel 14, stk. 1 og 2, i tilfælde, hvor det er umuligt at informere den registrerede om viderebehandlingen, eller i tilfælde hvor det kræver en uforholdsmæssig stor indsats at oplyse den registrerede.

3. Forholdet til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven

Behandling af personoplysninger, omfattet af dette lovforslag, er reguleret af Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer samt lovbekendtgørelse nr. 289 af 8. marts 2024 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven), som supplerer bestemmelserne i databeskyttelsesforordningen.

Med den forslåede ordning får offentlige myndigheder og organer mulighed for at behandle personoplysninger, som myndigheden eller organet i øvrigt har lovligt adkomst til, til udvikling og anvendelse af AI-systemer for at understøtte myndighedens eller organets opgavevaretagelse efter anden lovgivning. Dette omfatter behandling af personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6, 9 og 10.

Behandling af personoplysninger er lovlig, hvis én af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a-f, er opfyldt, herunder hvis behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som led i myndighedsudøvelse (litra e).

Behandling i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, skal have et såkaldt supplerende retsgrundlag, som forpligter eller

berettiger myndigheden eller organet til at udføre en bestemt behandlingsaktivitet. Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 2, jf. stk. 3.

Behandling af personoplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser eller tilknyttede sikkerhedsforanstaltninger på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, må kun foretages under kontrol af en offentlig myndighed, eller hvis behandling har hjemmel i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som giver passende garantier for registreredes rettigheder og frihedsrettigheder. Ethvert omfattende register over straffedomme må kun føres under kontrol af en offentlig myndighed. Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 10.

Behandling af særlige kategorier af personoplysninger er som udgangspunkt forbudt, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1. Dette forbud finder dog ikke anvendelse, bl.a. hvis behandling er nødvendig af hensyn til væsentlige samfundsinteresser på grundlag af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret og står i rimeligt forhold til det mål, der forfølges, respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og sikrer passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser, jf. artikel 9, stk. 2, litra g.

Det er Forsknings-, Uddannelses- og Digitaliseringsministeriets vurdering, at der generelt kan være en række potentialer forbundet med myndighedernes og organernes anvendelse af AI-systemer, der f.eks. kan bidrage til at gøre den offentlige sektor bedre for borgere og virksomheder samt gøre den offentlige sektor mere effektiv. Det gælder såvel i forbindelse med sagsbehandling som i opgavevaretagelsen i sin helhed – både i forhold til anvendte ressourcer og i løftet af kvaliteten i disse opgaver. Behandlingen kan derfor anses for at ske af hensyn til væsentlige samfundsinteresser og som led i myndighedsudøvelse.

Lovforslaget skal på den baggrund anses for at udgøre det supplerende retsgrundlag for behandling af personoplysninger ved udvikling og anvendelse af AI-systemer i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, artikel 9, stk. 2, herunder litra g, og artikel 10.

Ordlyden af bestemmelsen i databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra g, om at sikre passende og specifikke foranstaltninger peger i retning af, at der kan være tilfælde, hvor det er nødvendigt at fastlægge yderligere foranstaltninger ved lov end dem, som allerede følger af

databeskyttelsesforordningen for at sikre den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser.

Endvidere er det ved behandlingen af oplysninger om strafbare forhold et krav, at behandlingen sker under iagttagelse af ”passende garantier”.

Det skal således, når et bestemt AI-system skal anvendes på et givent område, overvejes, om der er behov for yderligere foranstaltninger og i givet fald hvilke foranstaltninger, idet kravene og behovet må forventes at divergere fra område til område.

Vedkommende minister foreslår derfor at skulle kunne fastsætte de nødvendige specifikke foranstaltninger til et given AI-system efter behov.

At der efter bestemmelsen kan fastsættes nærmere regler, indebærer ikke, at der i hvert tilfælde skal fastsættes regler. Det vil således – ud fra en konkret vurdering – kunne besluttes, at de krav, der eventuelt følger af anden gældende ret, er tilstrækkelige foranstaltninger.

3.1. Den registreredes rettigheder

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer fastsætter i artikel 12-22 en række rettigheder for de registrerede. Det drejer sig f.eks. om den registreredes ret til indsigt (artikel 15) og den registreredes ret til sletning (artikel 17).

Et AI-system vil i sin natur potentielt kunne medføre en begrænsning af den registreredes rettigheder, f.eks. hvis AI-systemets funktionsmåde vil kunne stille den registrerede dårligere i forhold til vedkommendes rettigheder, f.eks. i forhold til retten til indsigt eller sletning. Det skyldes, at AI-systemer ofte er kendetegnet ved komplekse datastrukturer, hvor oplysninger fra mange registrerede indgår i trænings- og modelleringsteknikker. Det vil ikke altid være muligt at udskille de registreredes personoplysninger fra modelparametrene. Det betyder, at den registreredes rettigheder, herunder f.eks. retten til indsigt og retten til sletning, i praksis kan være vanskelig – eller i visse tilfælde umulig – at opfylde, når oplysningerne først er integreret i et AI-system.

Der kan være konkrete AI-systemer, som efter deres formål ligger inden for rammerne af databeskyttelsesforordningens artikel 23, f.eks. hvis formålet med (udviklingen af) systemet i sidste ende er forebyggelse, efterforskning mv. Endvidere kan anvendelsen af et AI-system i sig selv efter omstændighederne kunne anses for at udgøre vigtige målsætninger i forbindelse med en medlemsstats generelle samfundsinteresser. Det kunne f.eks. være, hvis anvendelsen af AI-systemet er essentielt for at opnå et mål, der har væsentlig betydning for samfundets fremdrift. Det kræver dog, at gevinsterne ved det eksisterende mål er tungtvejende. Den isolerede anvendelse af AI-systemer vil derfor kun i meget sjældne tilfælde kunne udgøre en vigtig målsætning i forbindelse med en medlemsstats generelle samfundsinteresser. Generelt vil sådanne vurderinger skulle foretages i overensstemmelse med gældende ret, herunder retspraksis fra EU-Domstolen og vejledninger fra Det Europæiske Databeskyttelsesråd (EDPB).

Vedkommende minister samt Domstolsstyrelsen gives mulighed for at fastsætte konkrete undtagelser til den registreredes rettigheder. Dette er for at sikre, at hensynet til den registreredes rettigheder ikke i alle tilfælde indebærer, at et AI-system vil skulle indrettes på en sådan måde, at disse kan iagttages, hvilket enten vil være umuligt eller vil svække AI-systemets præcision.

Ved den foreslåede bestemmelse i § 4 fastsættes muligheden for at begrænse eller afvige fra den registreredes rettigheder i databeskyttelsesforordningens artikel 12 og artikel 15-21. En undtagelse efter bestemmelsen i § 4 fastsættes af ressortministrene på eget ressortområde eller Domstolsstyrelsen og kan alene indføres, såfremt en begrænsning er i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 23, der har et snævert anvendelsesområde.

Endelig bemærkes det, at det forudsættes, at de øvrige krav i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven iagttages, når der behandles personoplysninger i medfør af de foreslåede bestemmelser.

4. Ligestillingsmæssige konsekvenser

Det vurderes, at der foreligger en risiko for, at lovforslaget kan medføre potentielle negative ligestillingsmæssige konsekvenser. Det er nemlig en generel problematik, at AI-systemer kan indeholde iboende bias.

Det følger bl.a. af præambelbetragtning nr. 67 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens og om ændring af forordning (EF) nr. 300/2008, (EU)

nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 og (EU) 2019/2144 samt direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 og (EU) 2020/1828 (forordningen om kunstig intelligens) med senere ændringer, at bias f.eks. kan være en iboende del af de underliggende datasæt, navnlig når der anvendes personoplysninger fra historiske og lukkede sager, eller kan genereres, når systemerne implementeres under virkelige forhold. De resultater, der leveres af AI-systemer, kan påvirkes af sådanne iboende bias, som er tilbøjelige til gradvist at øges og derved videreføre og forstærke eksisterende forskelsbehandling, navnlig for personer, der tilhører bestemte sårbare grupper, herunder racemæssige eller etniske grupper.

Ved at give offentlige myndigheder og organer en bred adgang til at anvende AI-systemer til at understøtte opgavevaretagelsen efter anden lovgivning, vil risikoen for, at borgere udsættes for forskelsbehandling på baggrund af de iboende bias i AI-systemerne, være til stede.

Det skal understreges, at der i dag eksisterer forskellig lovgivning både nationalt og efter EU-retten, som adresserer problematikken omkring ligestilling og bias i forbindelse med sagsbehandling f.eks. i den offentlige forvaltning.

Det drejer sig bl.a. om Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer, forordningen om kunstig intelligens, lovbekendtgørelse nr. 5 af 6. januar 2025 om ligestilling af kvinder og mænd (ligestillingsloven) og det forvaltningsretlige ligebehandlingsprincip. Den relevante lovgivning opstiller ingen garantier for, at der ikke ved anvendelse af AI-systemer til sagsbehandling sker forskelsbehandling på baggrund af en iboende bias i AI-systemet, men fastsætter alene forskellige foranstaltninger med henblik på at begrænse og minimere risikoen for ligestillingsmæssige konsekvenser. Myndighederne og organerne skal derfor bl.a. selv konkret vurdere med afsæt i de relevante regelsæt, hvilke mitigerende foranstaltninger som vil være relevante at implementere for at begrænse eventuel påvirkning fra bias i AI-systemet i forbindelse med bl.a. beslutningsstøtte, herunder ved evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering).

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Det bemærkes overordnet, at lovforslaget ikke indebærer forpligtigelser for det offentlige, idet det ikke indeholder en pligt for offentlige myndigheder og organer til at udvikle og anvende AI-systemer til varetagelse af deres opgaver efter anden lovgivning. Derfor medfører lovforslaget ikke økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser, som kan henføres til forpligtigelser, der følger af lovforslaget.

Det bemærkes dog, at tilrettelæggelsen af AI-systemer kan have økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for offentlige myndigheder og organer, som vælger at anvende AI-systemer til at understøtte deres opgavevaretagelse efter anden lovgivning. Dette omfatter både staten, regionerne og kommunerne.

Ved at give offentlige myndigheder og organer hjemmel til at udvikle og anvende AI-systemer, der behandler personoplysninger, som led i deres opgavevaretagelse efter anden lovgivning, vurderes det, at myndighederne og organerne kan opnå effektiviseringsgevinster og frigive tid til kerneopgaven. Dette beror på, at AI-systemer vil kunne frigive tid ved særligt at understøtte områder med hyppige og ensartede sager og processer. Dette kunne f.eks. være tjek og indsamling af dokumentation i sagsbehandlingen, udarbejdelse af referater eller lignende. Samtidig vil en generel databeskyttelsesretlig hjemmel, som tilvejebringes i dette lovforslag medføre, at offentlige myndigheder og organer i mindre grad forventes at have behov for at indkøbe ekstern bistand for at afklare rammerne for, hvornår og i hvilket omfang de må udvikle og anvende AI-systemer i deres opgavevaretagelse.

Lovforslaget kan medføre økonomiske omkostninger for de myndigheder og organer, som vælger at udvikle og anvende AI-systemer. Det bemærkes dog, at lovforslaget ikke indebærer forpligtigelser for offentlige myndigheder og organer til at udvikle og anvende AI-systemer, hvorfor eventuelle økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser ikke kan henføres til forpligtigelser, der følger af lovforslaget. Omkostningerne forbundet med udvikling og anvendelse af AI-systemer kan tage form af implementeringsomkostninger forbundet med evt. indkøb, træning og implementering af AI-systemer i drift. Dertil kan der være omkostninger relateret til oplæring af medarbejdere og løbende vedligehold af AI-systemer. Det vurderes, at disse omkostninger vil være højest i begyndelsen af implementeringsprocessen, hvorefter de vil blive opvejet af de ovennævnte gevinster ved anvendelse af AI-systemer i myndighedernes og organernes opgavevaretagelse. Der vil desuden kunne opstå omkostninger i forbindelse med offentlige myndigheder og organers varetagelse af oplysningspligten efter

databeskyttelsesforordningens artikel 13 og 14, navnlig når personoplysninger, som myndighederne og organerne allerede er i besiddelse af, viderebehandles til et nyt formål.

For så vidt angår lovforslagets bemyndigelsesbestemmelser i §§ 3, stk. 2-3, og 4, stk. 1-2, vil der i forbindelse med udstedelsen af eventuelle bekendtgørelser blive foretaget en vurdering af eventuelle økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Lovforslaget er udarbejdet under hensyntagen til principperne for digitaliseringsklar lovgivning. Det er formålet med lovforslaget at understøtte og øge muligheden for, at offentlige myndigheder og organer kan gøre brug af AI-systemer i deres opgavevaretagelse.

Lovforslaget overholder princip 1 om enkle og klare regler ved at blive fremsat som en ny hovedlov, der tilvejebringer et generelt hjemmelsgrundlag for udvikling og anvendelse af AI-systemer, der behandler personoplysninger ved myndigheder og organers opgavevaretagelse. Samtidig bygger lovforslaget på entydige og konsistente begreber samt en klar afgrænsning af, hvilke aktører bestemmelserne retter sig mod.

I tilknytning til princip 2 om digital kommunikation bemærkes, at lovforslaget ikke indeholder regler, der stiller krav om obligatorisk digital kommunikation mellem borgere og virksomheder og offentlige myndigheder og organer. Det kan blive nødvendigt for myndigheder og organer at oplyse borgere om behandling af deres personoplysninger ved udvikling og anvendelse af AI-systemer. Denne kommunikation vil dog afhænge af den enkelte myndighed og de konkrete AI-systemer, hvorfor det ikke er muligt at opstille generelle regler om digital kommunikation i lovforslaget.

Lovforslaget overholder princip 3 om automatisering ved at tilvejebringe hjemmel til, og derved gøre det lettere, at anvende AI-systemer til beslutningsstøtte, herunder ved evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering). Dette vil muliggøre delvis automatisering af myndigheders og organers opgaveløsning under hensyntagen til relevante regler og krav. Hermed understøttes både brugen af selvstændige AI-systemer og AI-systemer, som er indlejret i andre systemer, som myndighederne og organerne gør brug af i deres opgavevaretagelse.

Lovforslaget overholder princip 4 om ensartede begreber og genbrug af data ved for det første at genanvende begrebsdefinitioner fra EU-retten og

relevant national lovgivning. For det andet lægger lovforslaget ikke op til at indsamle data, og det understøtter i stedet myndigheder og organers brug af den data, de allerede besidder, til udvikling og anvendelse af AI-systemer.

Lovforslaget adresserer ikke princip 5 om sikker håndtering af data. I relation til princip 5 skal det imidlertid fremhæves, at vedkommende minister og Domstolsstyrelsen skal fastsætte specifikke foranstaltninger i de tilfælde, hvor særlige kategorier af personoplysninger behandles, eller hvor myndigheder og organer anser det for nødvendigt at fravige fra den registreredes rettigheder i databeskyttelsesforordningen, såfremt yderligere specifikke foranstaltninger er påkrævede efter databeskyttelsesretten. Det bemærkes i den forbindelse, at de øvrige forpligtelser efter databeskyttelsesreglerne også vil skulle efterleves. Dette omfatter bl.a. kravet om en databeskyttelsesretlig konsekvensanalyse efter databeskyttelsesforordningens artikel 35, samt mitigerende foranstaltninger med henblik på varetagelsen af den registreredes rettigheder og interesser.

Princip 6 om anvendelse af offentlig infrastruktur vurderes ikke at være relevant, idet der på nuværende tidspunkt ikke eksisterer offentlig infrastruktur på lovforslagets anvendelsesområde.

Endelig vurderes princip 7 om forebyggelse af snyd og fejl ikke at være relevant i relation til dette lovforslag.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har været sendt til Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR), der på det foreliggende grundlag har vurderet, at lovforslaget ikke medfører økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget indeholder dog bemyndigelser til udstedelse af bekendtgørelser, som potentielt kan medføre administrative konsekvenser. Der vil i forbindelse med udstedelsen af bekendtgørelser blive foretaget en vurdering af eventuelle økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Det vurderes, at lovforslaget både har positive og potentielt negative administrative konsekvenser for borgerne.

Ved at give offentlige myndigheder og organer adgang til at bruge AI-systemer til f.eks. beslutningsstøtte, herunder ved evaluering af bestemte

personlige forhold vedrørende en borger (profilering), må det forventes, at sagsbehandlingstiderne i forvaltningen vil blive forkortet. Dette er positivt for borgerne, der bl.a. får lettere og hurtigere adgang til relevante forvaltningsretlige afgørelser i deres sager. Samtidig kan brugen af AI-systemer, der er trænet til at håndtere konkrete sager efter specifikke parametre, sikre en større ensartethed ved udfaldet af sager. Dette kan være med til at understøtte, at borgerne behandles ens samt at bidrage til højere kvalitet i sager.

Med lovforslagets § 4 indføres der en bemyndigelsesbestemmelse, der giver ressortministrene og Domstolsstyrelsen mulighed for at indføre begrænsninger i den registreredes rettigheder. Såfremt ressortministrene og Domstolsstyrelsen på baggrund af bemyndigelsesbestemmelsen vurderer, at der kan indføres begrænsninger i den registreredes rettigheder, kan dette medføre et indgreb i borgernes rettigheder, herunder særligt i forhold til retten til indsigt og sletning efter artikel 15 og 17 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer.

Det bemærkes desuden, at der ved brug af AI-systemer i forbindelse med sagsbehandling kan være en potentiel risiko for, at borgere udsættes for forskelsbehandling, grundet muligheden for iboende bias i AI-systemet. Denne potentielle risiko vil dog kunne blive mitigeret efter anden lovgivning, hvoraf der følger en række forskellige forpligtigelser herfor. Der henvises i den forbindelse til de almindelige bemærkninger pkt. 4. om ligestillingsmæssige konsekvenser.

8. Klimamæssige konsekvenser

Det vurderes, at lovforslaget kan have klimamæssige konsekvenser, hvis omfang dog ikke på nuværende tidspunkt kan fastlægges nærmere. Lovforslagets potentielle anvendelsesområde er bredt, og det er endnu ikke afklaret, i hvilket omfang og i hvilke sammenhænge lovforslaget forventes anvendt i praksis.

De klimamæssige konsekvenser vil endvidere afhænge af en række faktorer, herunder typen af det konkrete AI-system, AI-systemets udvikling og anvendelse, dets energiforbrug samt antallet af brugere. På denne baggrund vurderes det ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage en nærmere beskrivelse eller kvantificering af de klimamæssige konsekvenser.

9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Det vurderes, at lovforslaget kan have miljø- og naturmæssige konsekvenser, hvis omfang dog ikke på nuværende tidspunkt kan fastlægges nærmere. Lovforslagets potentielle anvendelsesområde er bredt, og det er endnu ikke afklaret, i hvilket omfang og i hvilke sammenhænge lovforslaget forventes anvendt i praksis.

De miljø- og naturmæssige konsekvenser vil endvidere afhænge af en række faktorer, herunder typen af det konkrete AI-system, AI-systemets udvikling og anvendelse, dets energiforbrug samt antallet af brugere. På denne baggrund vurderes det ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage en nærmere beskrivelse eller kvantificering af de miljø- og naturmæssige konsekvenser.

Da lovforslaget giver hjemmel til udvikling og anvendelse af AI-systemer, kan de miljø- og naturmæssige konsekvenser f.eks. omfatte udbygning af datacentre, der potentielt har et pladsbehov og kan føre til øget vandforbrug.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget giver anledning til flere overvejelser i relation til EU-retten.

For så vidt angår overvejelser i relation til lovforslagets forhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer og lovbekendtgørelse nr. 289 af 8. marts 2024 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven), henvises til lovforslagets pkt. 3. i de almindelige bemærkninger om forholdet til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Lovforslaget giver derudover anledning til overvejelser i relation til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens og om ændring af forordning (EF) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 og (EU) 2019/2144 samt direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 og (EU) 2020/1828 (forordningen om kunstig intelligens) med senere ændringer.

Forordningen om kunstig intelligens regulerer omsætning, ibrugtagning og anvendelse af AI-systemer. Visse typer af AI-systemer, som vil være dækket

af denne lov, skal leve op til krav og forpligtelser, som følger af forordningen om kunstig intelligens.

Forordningen om kunstig intelligens trådte i kraft den 1. august 2024, men reglerne heri finder trinvist anvendelse. Det indebærer, at krav til AI-systemer, der kan klassificeres som højrisiko efter forordningen om kunstig intelligens, derfor ikke i sin helhed vil være trådt i kraft på det tidspunkt, hvor dette lovforslag forventes at træde i kraft.

I forordningen om kunstig intelligens defineres en række begreber, der omhandler udvikling og anvendelse af AI-systemer, jf. forordningens artikel 3. I lovforslagets § 2 foreslås det, at der opereres med allerede kendte og harmoniserede begreber bl.a. i overensstemmelse med forordningen om kunstig intelligens.

Visse AI-systemer kategoriseres efter forordningen om kunstig intelligens, som højrisiko-AI-systemer. AI-systemer, der anvendes af offentlige myndigheder og organer, kan hertil i særlige tilfælde kategoriseres som højrisiko efter bilag III, nr. 5) i forordningen om kunstig intelligens, hvis AI-systemet anvendes til vurdering af adgang og benyttelse af væsentlige private tjenester og væsentlige offentlige tjenester og ydelser.

Det følger af præambelbetragtning nr. 58 i forordningen om kunstig intelligens, at de væsentlige offentlige bistandsydelser og tjenester, der er omfattet af bilag III, nr. 5), må forstås som sundhedstjenester, socialsikringsydelser, sociale tjenester, der yder beskyttelse i tilfælde af barsel, sygdom, arbejdsulykker, afhængighed eller alderdom og tab af beskæftigelse samt social bistand og boligstøtte. Der tages i vurderingen hensyn til, at ansøgere af sådanne ydelser og tjenester typisk vil være afhængige af disse og befinder sig i en sårbar situation i forhold til de ansvarlige myndigheder og organer. Det er dermed betydelig afgrænset, hvad der må forstås som en ”væsentlig offentlig tjeneste eller ydelse”.

Det følger desuden af artikel 6, stk. 3, i forordningen om kunstig intelligens, at uanset stk. 2, betragtes et AI-system, der er omhandlet i bilag III, ikke som højrisiko, hvis det ikke udgør en væsentlig risiko for skade på sundheden, sikkerheden eller fysiske personers grundlæggende rettigheder, herunder ved ikke i væsentlig grad påvirke resultatet af beslutningstagning.

Det forventes dermed ikke at være alle AI-systemer, der udvikles og anvendes af offentlige myndigheder og organer, der vil være omfattet af reglerne om højrisiko-AI-systemer.

Såfremt det vurderes, at et AI-system, der anvendes af offentlige myndigheder og organer, kan klassificeres som et højrisiko-AI-system, skal de relevante forpligtelser i kapitel III i forordningen om kunstig intelligens efterleves.

Det bemærkes hertil, at visse AI-systemer vil være underlagt gennemsigthedsforpligtelser, jf. artikel 50 i forordningen om kunstig intelligens.

Endelig bemærkes det, at der i lovforslaget ikke vil blive indført undtagelser til eller begrænsninger af forpligtelser efter forordningen om kunstig intelligens.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 14. september 2026 til den 12. oktober 2026 (29 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F, Advokatsamfundet, AE – Arbejderbevægelsen Erhvervsråd, Akademikerne, ATP, BL – Danmarks almene boliger, Cybersikkerhedsrådet, Danmarks Nationalbank, Danmarks Statistik, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Metal, Dansk Selskab for Almen Medicin, Danske A-kasser, Danske Advokater, Danske Annoncører og Markedsførere, Danske Handicaporganisationer, Danske Iværksættere, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske Universiteter, DANVA, Dataetisk Råd, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Centrale Handicapråd, Digital Lead, Digital Sikkerhed, DIRA (Dansk Robot Netværk), DKCERT, Domstolsstyrelsen, Erhvervshus Fyn, Erhvervshus Hovedstaden, Erhvervshus Midtjylland, Erhvervshus Nordjylland, Erhvervshus Sjælland, Erhvervshus Sydjylland, F&P, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), FDIH, Finans Danmark, Finanstilsynet, FOA, Forbrugerrådet Tænk, Fonden Dansk Standard, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring og Pension, FSR, Green Power Denmark, GTS-foreningen, HK Danmark, IBIZ-center, Ingeniørforeningen IDA, IN Groupe Denmark A/S, Institut for menneskerettigheder, IT-Branchen, IT-Politisk Forening, Justitia, KL, KMD, KOMBIT, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Landbrug og Fødevarer, LOS – Landsorganisationen for sociale tilbud, MADE, Mastercard Payment Services Denmark A/S, Microsoft Danmark, Nets DanID, NNIT, Odense Robotics, Prosa, Psykiatrifonden, Rigsrevisionen, Rådet for Digital Sikkerhed, Rådet for Socialt Udsatte, SMV Danmark, TEKNIQ, Teleindustrien og Ældresagen.

12. Sammenfattende skema		
	Positive konsekvenser/mindre-udgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Der forventes positive konsekvenser, såfremt offentlige myndigheder og organer vælger at udvikle og anvende AI-systemer ved behandling af personoplysninger til deres opgavevaretagelse efter anden lovgivning.	Der forventes negative konsekvenser, såfremt offentlige myndigheder og organer vælger at udvikle og anvende AI-systemer ved behandling af personoplysninger til deres opgavevaretagelse efter anden lovgivning. Udgifterne vil primært være forbundet med evt. indkøb, træning og implementering af AI-systemer i drift.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Der forventes positive implementeringskonsekvenser, såfremt offentlige myndigheder og organer vælger at udvikle og anvende AI-systemer ved behandling af personoplysninger i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter anden lovgivning. Det indebærer, at offentlige myndigheder og organer vil opnå betydelige effektiviseringsgevinster og frigive tid til kerneopgaver.	Der forventes negative implementeringskonsekvenser, såfremt offentlige myndigheder og organer vælger at udvikle og anvende AI-systemer ved behandling af personoplysninger i forbindelse med deres opgavevaretagelse efter anden lovgivning. Der må forventes implementeringskonsekvenser relateret til oplæring af medarbejdere og løbende vedligehold af AI-systemer. Det vurderes, at disse omkostninger vil være højest i begyndelsen af implementeringsprocessen, hvorefter de vil blive opvejet af effektiviseringsgevinster ved anvendelse af AI-systemer i myndighederne og organernes opgavevaretagelse.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen

UDKAST

Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Der forventes positive konsekvenser for borgerne ved hurtigere sagsbehandlingstid, samt bidrage til kvaliteten i afgørelser såfremt muligheden for at udvikle eller anvende AI-systemer udnyttes.	Der forventes potentielle negative konsekvenser for borgerne, såfremt muligheden for at afskære den registreredes rettigheder udnyttes af ressortministrene og Domstolsstyrelsen i senere bekendtgørelser.
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	I et uvist omfang forventes der at kunne være klimamæssige konsekvenser.
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	I et uvist omfang forventes der at kunne være miljø- og naturmæssige konsekvenser.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget vil være et supplerende retsgrundlag for behandling af personoplysninger ved brug af AI-systemer i overensstemmelse med artikel 6, stk. 2, jf. stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF med senere ændringer (databeskyttelsesforordningen). Lovforslaget vil omfatte "AI-systemer" som defineret i artikel 3, nr. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens og om ændring af forordning (EF) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 og (EU) 2019/2144 samt direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 og (EU) 2020/1828 (forordningen om kunstig intelligens) med senere ændringer. Dermed vil de øvrige forpligtelser i forordningen om kunstig intelligens finde anvendelse. Offentlige myndigheder og organer vil derfor skulle tage stilling til, hvorvidt et AI-system vil være omfattet af bestemte forpligtelser efter forordningen om kunstig intelligens.	

UDKAST

Er i strid med	Ja	Nej
de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)		X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det fremgår af § 1, stk. 1 og 2, i lovebekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 om forvaltningsloven (forvaltningsloven), hvilke myndigheder og organisationer der bør anses som en del af den offentlige forvaltning. Det fremgår af § 24, nr. 27, i lovebekendtgørelse nr. 116 af 3. februar 2025 om udbudsloven (udbudsloven), at offentligretlige organer omfatter en række aktører der ligeledes varetager myndighedsopgaver, da disse er oprettet med henblik på at imødekomme almenhedens behov.

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1. om gældende ret for nærmere om forvaltningslovens anvendelsesområde og udbudslovens definitioner.

Det foreslås i § 1, at denne lov gælder for alle offentlige myndigheder og organer i det omfang disse behandler personoplysninger med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, til opgaver, der udføres i samfundets interesse eller, som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

Den foreslåede ordning vil indebære, at lovforslaget alene vil kunne anvendes som supplerende retsgrundlag for de behandlingsaktiviteter, som offentlige myndigheder og organer foretager sig, hvis disse foregår med hjemmel i artikel 6, stk. 1, litra e, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer, når behandlingen af personoplysninger udføres i samfundets interesse eller henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige er pålagt.

Vurderingen af, om myndighedens eller organets behandlingsaktivitet(er) sker med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, vil myndighederne og organerne, som dataansvarlige, selv være ansvarlige for at foretage. Vurderingen knytter sig dog til de behandlingsaktiviteter, som offentlige myndigheder og organer allerede foretager sig, hvorfor hjemlen til disse behandlingsaktiviteter i de fleste tilfælde allerede må være af dækket eller overvejet.

UDKAST

Den foreslåede ordning vil derfor afgrænse anvendelsesområdet, da lovforslaget alene vil kunne anvendes som supplerende retsgrundlag for de behandlingsaktiviteter, som myndigheder og organer vil foretage sig som led i samfundets interesse eller som led i deres varetagelse af myndighedsopgaver. Dette vil samtidig medføre, at private aktører, der kun delvist udfører opgaver i samfundets interesse eller myndighedsopgaver, alene vil kunne anvende det supplerende retsgrundlag i det omfang, at deres behandling af personoplysninger sker med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e.

Den foreslåede bestemmelse vil hertil indebære, at loven vil finde anvendelse for alle offentlige myndigheder og organer forstået bredt, således at lovforslagets anvendelsesområde vil omfatte myndigheder og organer, der er omfattet af lignende begreber i anden relevant lovgivning. Ved ”offentlige myndigheder” og ”organer” må således forstås alle relevante dele af f.eks. den offentlige forvaltning, som varetager myndighedsopgaver og forvaltningsopgaver.

”Offentlige myndigheder” ville f.eks. kunne forstås således, at det omfatter myndigheder, som også er omfattet af § 1, stk. 1-3, i forvaltningsloven, og i overensstemmelse med lovebekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020 om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven). ”Organer” ville f.eks. kunne forstås således, at det ville omfatte definitionen af ”offentligretlige organer” efter § 24, nr. 27, i udbudsloven. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at anvendelsesområdet ikke vil være afgrænset til ”myndigheder” og ”organer”, som defineret i hhv. forvaltningsloven og udbudsloven, hvorfor andre myndigheder og organer ligeledes vil være omfattet af dette lovforslag.

Den foreslåede bestemmelse vil derfor kunne omfatte alle, der driver forvaltningsvirksomhed, uanset om de tilhører den statslige eller den kommunale forvaltning og uanset, om der er tale om almindelige forvaltningsmyndigheder, særlige nævn eller råd – f.eks. taksationskommissioner, landvæsensretter og ankenævn – eller særlige forvaltningsenheder – f.eks. ATP og Danmarks Nationalbank. Loven vil også omfatte myndigheder, hvis virksomhed udelukkende er af rådgivende karakter – som f.eks. Retslægerådet – samt midlertidige udvalg og kommissioner.

Den foreslåede ordning vil indebære, at samtlige relevante aktører, der vil skulle varetage opgaver i samfundets interesse og myndighedsopgaver, og dermed foretager behandling af personoplysninger med hjemmel i

databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, vil få mulighed for at behandle personoplysninger ved udvikling og anvendelse af AI-systemer. Samtidig vil der med den foreslåede ordning ikke blive lavet en uhensigtsmæssig afgrænsning af anvendelsesområdet ved at definere ”myndigheder” og ”organer” snævert således, at begreberne alene vil skulle forstås som rene myndigheder i forvaltningsretlig forstand. En sådan afgrænsning ville kunne medføre, at visse relevante aktører ville blive afskåret uhensigtsmæssigt fra at gøre brug af det supplerende retsgrundlag, som etableres i lovforslaget.

Til § 2

En række af definitionerne i lovforslaget vil skulle fortolkes i overensstemmelse med allerede gældende ret, herunder harmoniserede begreber efter EU-retten.

Det fremgår af artikel 3, nr. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens og om ændring af forordning (EF) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 og (EU) 2019/2144 samt direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 og (EU) 2020/1828 (forordningen om kunstig intelligens) med senere ændringer, at der ved et ”AI-system” forstås: ”et maskinbaseret system, som er udformet med henblik på at fungere med en varierende grad af autonomi, og som efter idriftsættelsen kan udvise en tilpasningsevne, og som til eksplicite eller implicite mål af det input, det modtager, udleder, hvordan det kan generere output såsom forudsigelser, indhold, anbefalinger eller beslutninger, som kan påvirke fysiske eller virtuelle miljøer”.

Det fremgår af artikel 3, nr. 11, i forordningen om kunstig intelligens, at der ved ”ibrugtagning” forstås: ”levering af et AI-system til anvendelse for første gang enten direkte til idriftsætteren eller til egen brug i Unionen i overensstemmelse med dets tilsigtede formål”.

Det fremgår af artikel 4, nr. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer, at der ved ”personoplysninger” forstås: ”enhver form for information om en identificerbar fysisk person (”den registrerede”); ved identificerbar fysisk person forstås en fysisk person, der direkte eller indirekte kan identificeres, navnlig ved en identifikator som f.eks. et

navn, et identifikationsnummer, lokaliseringsdata, en onlineidentifikator eller et eller flere elementer, der er særlige for denne fysiske persons fysiske, fysiologiske, genetiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet”.

Derudover fremgår det af artikel 4, nr. 2, i databeskyttelsesforordningen, at der ved ”behandling” forstås: ”enhver aktivitet eller række af aktiviteter — med eller uden brug af automatisk behandling — som personoplysninger eller en samling af personoplysninger gøres til genstand for, f.eks. indsamling, registrering, organisering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, genfindning, søgning, brug, videregivelse ved transmission, formidling eller enhver anden form for overladelse, sammenstilling eller samkøring, begrænsning, sletning eller tilintetgørelse”.

Det foreslås i § 2, *nr. 1*, at der i denne lov forstås ved et ”AI-system”: ”et maskinbaseret system, som er udformet med henblik på at fungere med en varierende grad af autonomi, og som efter idriftsættelsen kan udvise en tilpasningsevne, og som til eksplicite eller implicite mål af det input, det modtager, udleder, hvordan det kan generere output såsom forudsigelser, indhold, anbefalinger eller beslutninger, som kan påvirke fysiske eller virtuelle miljøer”.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det supplerende retsgrundlag i lovforslaget til offentlige myndigheders og organers behandling af personoplysninger ved brug af kunstig intelligens afgrænses til at omfatte kunstig intelligens, der udgør et AI-system efter legaldefinitionen i artikel 3, nr. 1, i forordningen om kunstig intelligens.

Med den foreslåede bestemmelse vil lovforslaget således operere med en definition af kunstig intelligens, som allerede eksisterer i lovgivningen og et begreb, som er harmoniseret på EU-plan.

EU-Kommissionen har på sin hjemmeside i februar 2025 udgivet retningslinjer (Kommissionens retningslinjer for definition af et AI-system som fastlagt i forordning (EU) 2024/1689 (forordningen om kunstig intelligens)), der nærmere uddyber, hvordan begrebet ”AI-system” skal forstås og fortolkes i praksis. Definitionen i lovforslaget vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse hermed, samt efter gældende retspraksis fra bl.a. EU-Domstolen og administrativ praksis på området m.v.

UDKAST

Det foreslås i § 2, *nr. 2*, at i denne lov forstås ved ”personoplysninger”: ”enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (»den registrerede«); ved identificerbar fysisk person forstås en fysisk person, der direkte eller indirekte kan identificeres, navnlig ved en identifikator som f.eks. et navn, et identifikationsnummer, lokaliseringsdata, en onlineidentifikator eller et eller flere elementer, der er særlige for denne fysiske persons fysiske, fysiologiske, genetiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet”.

Med den foreslåede bestemmelse vil lovforslaget operere med det samme personoplysningsbegreb, som allerede følger af databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 1. Lovforslaget vil derfor anvende et velkendt begreb, der allerede eksisterer i praksis samt et begreb, som er harmoniseret på EU-plan.

Begrebet ”personoplysninger” vil derfor altid skulle fortolkes i overensstemmelse med gældende ret vedrørende personoplysningsbegrebet efter databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 1, dvs. efter retspraksis og administrativ praksis på området, herunder efter afgørelser fra EU-Domstolen samt efter Datatilsynets praksis m.v.

Det foreslås i § 2, *nr. 3*, at i denne lov forstås ved ”behandling”: ”enhver aktivitet eller række af aktiviteter, med eller uden brug af automatisk behandling, som personoplysninger eller en samling af personoplysninger gøres til genstand for, f.eks. indsamling, registrering, organisering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, genfindning, søgning, brug, videregivelse ved transmission, formidling eller enhver anden form for overladelse, sammenstilling eller samkøring, begrænsning, sletning eller tilintetgørelse”.

Med den foreslåede bestemmelse vil lovforslaget operere med det samme behandlingsbegreb, som allerede følger af databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 2. Lovforslaget vil derfor anvende et velkendt begreb, der allerede eksisterer i praksis samt et begreb, som er harmoniseret på EU-plan.

Begrebet ”behandling” vil derfor skulle fortolkes i overensstemmelse med gældende ret, dvs. efter retspraksis og administrativ praksis på området, herunder efter afgørelser fra EU-Domstolen samt efter Datatilsynets praksis m.v.

Det foreslås i § 2, *nr. 4*, at i denne lov forstås ved ”beslutningsstøtte”: ”enhver form for forslag eller anbefaling til afgørelser eller væsentlige tiltag overfor den registrerede, som er genereret af et AI-system, og som en fysisk person inddrager i den samlede faglige vurdering, som ligger til grund for afgørelsen eller tiltaget, uden at AI-systemet selv træffer afgørelsen eller iværksætter tiltaget”.

Den foreslåede bestemmelse vil fastlægge rammerne for forståelsen af begrebet ”beslutningsstøtte” i loven. Der findes ikke, som tilfældet er med en række af de øvrige definitioner i lovforslaget, en generel definition af, hvad der forstås ved ”beslutningsstøtte”. Begrebet ”beslutningsstøtte” ses dog alment brugt i konkrete kontekster, som f.eks. på sundhedsområdet, hvor ”beslutningsstøtte ved patientbehandling” anvendes. Den foreslåede bestemmelse, skal derfor forstås således, at den også vil rumme den konkrete forståelse for begrebet, der allerede findes på sektorområder.

Definitionen vil indebære en række kumulative betingelser, hvorefter et AI-system vil blive tilsigtet anvendt til beslutningsstøtte, såfremt 1) der er tale om forslag eller anbefalinger til afgørelser eller væsentlige tiltag over for den registrerede, 2) disse er genereret af et AI-system, 3) de indgår i en fysisk persons samlede faglige vurdering, der ligger til grund for afgørelsen eller tiltaget, og 4) AI-systemet ikke selv træffer afgørelsen eller iværksætter tiltaget.

Begrebet vil omfatte situationer, hvor f.eks. en ansat i en offentlig myndighed anvender et AI-system, som et redskab til at understøtte den faglige vurdering i forbindelse med afgørelser eller væsentlige tiltag over for de registrerede. Det vil f.eks. kunne være ved at forberede en sag helt eller delvist, herunder ved at komme med forslag til afgørelser, forudsigelser eller anbefalinger vedrørende sagen, som en sagsbehandler herefter kan anvende som støtte, når sagsbehandleren skal træffe den endelige afgørelse eller det væsentlige tiltag i sagen. Dette vil også gøre sig gældende i andre tilfælde, f.eks. hvis sundhedspersonale på et plejehjem anvender AI-systemer til at organisere oplysninger om beboere, og deraf får forslag til prioritering af visitering og pleje. Derudover ville det f.eks. også kunne omfatte et AI-system, som anvendes til beslutningsstøtte til udsøgning og visitering til kontrol.

AI-systemer, som tilsigtes anvendt til ”beslutningsstøtte” vil herefter både kunne omfatte forvaltningsmæssige afgørelser, men også øvrige væsentlige beslutninger og tiltag, der træffes og iværksættes som led i faktisk

forvaltningsvirksomhed. Dette vil eksempelvis kunne omfatte forslag til et behandlingsforløb til sundhedspersonale.

Det bemærkes i den forbindelse, at ”beslutningsstøtte”, som sker i forbindelse med brugen af et AI-system, som udgangspunkt i en eller anden grad vil involvere en evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering), idet AI-systemet netop er tiltænkt at evaluere bestemte personlige forhold vedrørende den registrerede, dvs. drage konklusioner på baggrund af et input. Udtrykket ”evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering)” vil skulle fortolkes i overensstemmelse med artikel 4, nr. 4, i databeskyttelsesforordningen om profilering.

Det bemærkes dertil, at ”beslutningsstøtte” alene vil omfatte tilfælde, hvor AI-systemet har væsentlig indflydelse på sagsbehandlingsforløbet, og derfor ikke vil omfatte AI-systemer, der alene assisterer sagsbehandlingen ved f.eks. at opsummere mødereferater, lave mødeindkaldelser m.m. Det vil derfor heller ikke omfatte f.eks. borgerrettede chatbots, der har til formål at optimere søgninger på offentlige myndigheder og organers hjemmeside eller som værktøj i forbindelse med myndighedens eller organets vejledningsindsats. Omvendt vil et AI-system kunne have væsentlig indflydelse på sagsbehandlingsforløbet, f.eks. hvis et AI-system kommer med forslag til, hvilke patienter en læge skal tilse først eller, hvis et AI-system sammenfatter og konkluderer praksis fra tidligere afgørelser i forbindelse med vurdering af en byggesag, hvilket lægges til grund i en afgørelse.

Begrebet ”beslutningsstøtte” vil ligeledes kunne omfatte sagsforberedende arbejde, såfremt det forberedende arbejde senere vil have væsentlig indflydelse på afgørelsen eller tiltaget, hvis det sagsforberedende arbejde kan udgøre en anbefaling til en afgørelse eller et tiltag. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis et AI-system udarbejder baggrundsnotater til brug for sagsbehandling. Såfremt formålet med baggrundsnotater er at understøtte en sagsbehandlers eller anden ansats konkrete vurdering i en sag – og dermed vil få indflydelse på udfaldet af sagen – vil det kunne udgøre beslutningsstøtte. Hvis baggrundsnotatet derimod ikke anvendes på en måde, hvor det aktivt inddrages i vurderingen af en given sag – og dermed ikke får direkte indflydelse på sagen – så vil det ikke udgøre ”beslutningsstøtte”.

Endelig bemærkes det, at ”beslutningsstøtte” efter den foreslåede bestemmelse ikke vil omfatte tilfælde, hvor afgørelser eller tiltag træffes automatisk og udelukkende på grundlag af forslag eller anbefalinger genereret af et AI-system, dvs. uden reel involvering af en fysisk person i form af kontrol

og eftersyn. Afgørelsen eller tiltaget vil således fortsat skulle bero på en individuel og konkret vurdering foretaget af en fysisk person for at kunne udgøre ”beslutningsstøtte”.

For at der kan anses for at foreligge involvering af en fysisk person, skal den pågældende fysiske person sikre, at tilsynet med AI-systemets output, dvs. forslag eller anbefalinger, er meningsfuldt og ikke alene udgør en tom gestus. Det vil f.eks. indebære, at en sagsbehandler ikke blot kan videresende en afgørelse, der er truffet af et AI-system eller kopiere AI-systemets afgørelse ind i sagsbehandlerens egen afgørelse, uden reelt at forholde sig til den. Evalueringen af AI-systemets forslag eller anbefaling bør foretages af en person, der har de fornødne kompetencer og mulighed for at foretage vurderingen selv og dermed også mulighed for at ændre den. Det bør tilsvarende gælde, at de personer, der reelt skal træffe afgørelsen eller det væsentlige tiltag, sættes i stand til at evaluere de faktuelle omstændigheder, der præsenteres, således at det til enhver tid kan verificeres, at det nødvendige og retvisende faktum inddrages i sagens afgørelse eller i forhold til tiltaget.

I forhold til grænsen mellem, hvornår et AI-system anvendes til beslutningsstøtte eller fuldautomatiserede afgørelser, dvs. i forhold til graden af menneskelig involvering, må det forventes, at fremtidig praksis vil bidrage til at præcisere, hvilken grad af menneskelig involvering der kræves for, at anvendelsen af et AI-system kan anses som beslutningsstøtte og ikke fuldautomatiserede afgørelser, f.eks. efter databeskyttelsesforordningens artikel 22 om automatiske individuelle afgørelser, herunder profilering.

Det foreslås i § 2, *nr. 5*, at i denne lov forstås ved ”udvikling”: ”enhver aktivitet, der bidrager til udviklingen af et AI-system, herunder skabelse, træning, afprøvning og validering”.

Den foreslåede bestemmelse vil fastlægge rammerne for forståelsen af begrebet ”udvikling” i loven. Der findes ikke, som tilfældet er med en række af de øvrige definitioner i lovforslaget, en legaldefinition af, hvad der forstås ved ”udvikling”.

Begrebet vil omfatte enhver aktivitet, som bidrager til udviklingen og skabelsen af et AI-system, f.eks. aktiviteter vedrørende design og kodning af AI-systemet, bearbejdelse af data, træning og evaluering af AI-systemets virkemåde.

I udviklingsfasen trænes et AI-system f.eks. typisk ved brug af udvalgte datasæt ("træningsdata") til at identificere bestemte mønstre. Systemet bliver derved i stand til at identificere de samme mønstre, når systemet i driftsfasen modtager input i form af nye data. Ved at analysere disse data kan systemet generere output i form af f.eks. indhold, forudsigelser, anbefalinger eller beslutninger baseret på sandsynligheden for, at et kendt mønster optræder i de nye datasæt. Udviklingsfasen vil dog også kunne bestå af andre aktiviteter.

Begrebet vil også omfatte lignende aktiviteter, der foretages efter, AI-systemet er taget i brug i forbindelse med den enkelte myndigheds varetagelse af forskellige myndighedsopgaver, herunder gentræning og videreudvikling. Udvikling og anvendelse af et AI-system vil således typisk være en iterativ proces bestående af en række faser, der ikke nødvendigvis sker i en bestemt rækkefølge. Der vil i praksis derfor godt kunne være en mere flydende overgang mellem begrebet "udvikling" og begrebet "anvendelse", hvorfor de forskellige faser i AI-systemets livscyklus kan være svære at adskille. Det skal dog understreges, at lovforslaget både vil kunne anvendes som supplerende retsgrundlag i forbindelse med udvikling og anvendelse af et AI-system, hvorfor det ikke vil være et krav efter dette lovforslag, at myndigheden konkret kan angive, hvilken fase af AI-systemets livscyklus der er tale om for at kunne anvende lovforslaget som et supplerende retsgrundlag.

Det foreslås i § 2, *nr. 6*, at i denne lov forstås ved "anvendelse": "enhver anvendelse af et AI-system, herunder drift, efter det er taget i brug".

Den foreslåede bestemmelse vil fastlægge rammerne for forståelsen af begrebet "anvendelse" i loven. Der findes ikke, som tilfældet er med en række af de øvrige definitioner i lovforslaget, en legaldefinition af, hvad der forstås ved "anvendelse".

Begrebet vil omfatte enhver aktivitet, som vedrører anvendelsen af et AI-system, herunder f.eks. i forbindelse med varetagelsen af en myndigheds sagsbehandling og andre myndighedsopgaver, efter AI-systemet er taget i brug.

Det bemærkes, at "udvikling" og "anvendelse" af et AI-system typisk vil være en iterativ proces bestående af en række faser, der ikke nødvendigvis sker i en bestemt rækkefølge. Der vil i praksis derfor godt kunne være en mere flydende overgang mellem begrebet "udvikling" og begrebet "anvendelse", hvorfor de forskellige faser i AI-systemets livscyklus kan være svære at adskille. Det skal dog understreges, at lovforslaget både vil kunne

anvendes som supplerende retsgrundlag til udvikling og anvendelse af et AI-system, hvorfor det ikke vil være et krav efter dette lovforslag, at myndigheden konkret kan angive, hvilken fase af AI-systemets livscyklus der er tale om for at kunne anvende lovforslaget som supplerende retsgrundlag.

Begrebet ”anvendelse” vil i øvrigt skulle forstås således, at AI-systemet på dette tidspunkt vil være blevet ibrugtaget efter artikel 3, nr. 11, i forordningen om kunstig intelligens om ”ibrugtagning” af et AI-system. Hvorved forstås: ”levering af et AI-system til anvendelse for første gang enten direkte til idriftsætteren eller til egen brug i Unionen i overensstemmelse med dets tilsigtede formål”.

Til § 3

Der findes i dag ikke generel regulering, der kan anvendes af offentlige myndigheder og organer som et supplerende retsgrundlag til at udvikle og anvende AI-systemer, herunder gøre brug af beslutningsstøtte, ved behandling af personoplysninger med henblik på at understøtte disse myndigheders og organers opgavevaretagelse efter anden lovgivning. Der ses dog lovgivning med lignende formål i visse områder af særlovgivningen, der giver hjemmel til anvendelse af AI-systemer til beslutningsstøtte på specifikke områder.

Det følger af § 28 i lovebekendtgørelse nr. 289 af 8. marts 2024 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven), at ved udarbejdelse af lovforslag, bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsforskrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal der indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Der henvises generelt til de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.1. om gældende ret vedrørende databeskyttelsesrettens krav om et supplerende retsgrundlag, jf. artikel 6, stk. 2, jf. stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer.

Det foreslås i § 3, stk. 1, at offentlige myndigheder og organer kan udvikle og anvende AI-systemer, herunder gøre brug af beslutningsstøtte, hvilket kan indebære evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en

borger, på baggrund af personoplysninger, myndigheden eller organet behandler, for at understøtte myndighedens eller organets opgavevaretagelse efter anden lovgivning.

I det omfang behandlingen af personoplysninger vil være indgribende over for de registrerede, vil et klart og tydeligt formuleret supplerende retsgrundlag, som beskriver anvendelsen af et AI-system, være nødvendigt for, at offentlige myndigheder og organer lovligt kan behandle personoplysninger ved brug af AI-systemer i disse tilfælde efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 2, jf. stk. 3. Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at offentlige myndigheder og organer vil have et supplerende nationalt retsgrundlag til behandling af personoplysninger ved udvikling og anvendelse af AI-systemer til brug for f.eks. beslutningsstøtte, herunder ved evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering).

Den foreslåede bestemmelse vil ikke kunne fungere som en hjemmel til, at myndigheder og organer kan behandle nye personoplysninger. Bestemmelsen vil derimod alene kunne fungere som et supplerende retsgrundlag for behandling af personoplysninger, som myndigheder og organer i forvejen foretager sig efter behandlingsgrundlaget i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, som led i samfundets interesse eller i deres myndighedsudøvelse. Dermed vil den foreslåede ordning alene udgøre et supplerende retsgrundlag til at foretage disse behandlinger ved brug af AI-systemer.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke kunne anvendes som retsgrundlag, såfremt myndigheder og organer vil udvikle og anvende AI-systemer med henblik på træffe fuldautomatiske afgørelser efter artikel 22 i databeskyttelsesforordningen. Sådanne behandlingssituationer vil være mere indgribende overfor de registrerede end behandlingsaktiviteter, hvor AI-systemer udvikles og anvendes til beslutningsstøtte.

I forhold til grænsen mellem, hvornår der er tale om beslutningsstøtte eller fuldautomatiske afgørelser eller tiltag, dvs. i forhold til graden af menneskelig involvering, må det forventes, at fremtidig retspraksis vil bidrage til at præcisere, hvilken grad af menneskelig involvering der kræves for, at anvendelsen af et AI-system vil kunne anses som beslutningsstøtte og ikke fuldautomatisk afgørelser eller væsentlige tiltag, f.eks. efter

databeskyttelsesforordningens artikel 22 om automatiske individuelle afgørelser, herunder profilering.

Herudover vil bestemmelsen også kunne udgøre et supplerende retsgrundlag til udvikling og anvendelse af AI-systemer, der ikke udgør beslutningsstøtte, men som alene anvendes til f.eks. sagsforberedelse. Dette vil eksempelvis kunne omfatte AI-systemer, der understøtter vejledningsindsatser, format-skifte (f.eks. tale-til-tekst), interne analyser og forberedende vurderinger uden at generere forslag eller anbefalinger til afgørelser eller væsentligt tiltag over for den registrerede. Bestemmelsen vil hertil eksempelvis kunne fungere som et supplerende retsgrundlag til borgerrettede AI-systemer, herunder chatbots, der fungerer som intelligente søge- og vejledningsværktøjer.

Den foreslåede bestemmelse vil derudover kun kunne anvendes som supplerende retsgrundlag i de tilfælde, hvor offentlige myndigheder og organer udvikler og anvender "AI-systemer". Hermed vil der blive sikret harmonisering med anden lovgivning, herunder artikel 3, nr. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1689 af 13. juni 2024 om harmoniserede regler for kunstig intelligens og om ændring af forordning (EF) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 og (EU) 2019/2144 samt direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 og (EU) 2020/1828 (forordningen om kunstig intelligens) med senere ændringer, hvor dette begreb allerede er kendt.

Herudover vil bestemmelsen omfatte "udvikling og anvendelse" af de ovenfor nævnte AI-systemer. Det bemærkes, at der ved "udvikling og anvendelse" skal forstås samtlige trin i AI-systemets livscyklus, herunder afprøvnings, test, anvendelse, gentræning og videreudvikling.

At bestemmelsen omfatter "udvikling" vil medføre, at personoplysninger vil kunne anvendes som del af et AI-systems træningsdata. Data vil derfor kunne anvendes til at træne løsningen i at identificere mønstre, der er relevante for løsningens endelige opgave. Til dette vil der f.eks. kunne anvendes personoplysninger fra myndighedens historiske og lukkede sager, som myndigheden har lovlig adgang til at behandle.

At bestemmelsen omfatter "anvendelse" vil medføre, at personoplysninger vil kunne indføres i AI-systemet med henblik på at modtage et genereret output f.eks. i form af indhold, forudsigelser, anbefalinger eller beslutninger, baseret på sandsynligheden for, at et kendt mønster optræder i det nye

datasæt. Til dette vil personoplysninger i forbindelse med aktive sager kunne blive anvendt.

I forbindelse med udvikling og anvendelse af et AI-system vil personoplysninger være relevante i sammenspil med hinanden. Personoplysninger i nye sager vil nemlig, når de indføres i AI-systemet, blive sammenholdt med det træningsdatasæt, hvori tidligere indsamlede personoplysninger indgår. Et AI-system vil kunne generere det nødvendige output på baggrund af de sammenholdte datapunkter.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte anvendelse af AI-systemer til offentlige myndigheders og organers ”opgavevaretagelse”. Opgavevaretagelsen vil omfatte alle de aktiviteter, som er omfattet af de allerede fastlagte og afgrænsede regler i sektorlovgivningen, som offentlige myndigheder og organer udfører deres opgaver med hjemmel i. Opgavevaretagelsen vil både kunne omfatte afgørelser og væsentlige tiltag, men også anden forvaltningsvirksomhed og sagsbehandling, der ikke sker med henblik på at træffe en afgørelse eller iværksætte et væsentligt tiltag overfor de registrerede. Det essentielle ved forståelsen af ”opgavevaretagelse” er, at offentlige myndigheder og organer allerede ved hjemmel i anden lovgivning vil have ret til eller være forpligtede til at varetage denne opgave. Det indebærer desuden også, at der vil være tale om opgaver i samfundets interesse eller myndighedsopgaver efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e.

Offentlige myndigheders og organers brug af AI-systemer til at varetage opgaver efter anden lovgivning vil bl.a. kunne omfatte beslutningsstøtte, herunder ved evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering), men er ikke afgrænset hertil. Dette vil betyde, at beslutningsstøtte, herunder ved evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering), vil kunne foretages, hvis det sker i forbindelse med offentlige myndigheders og organers opgavevaretagelse.

Der henvises til lovforslagets § 2 og de specielle bemærkninger hertil for nærmere om de ovenfor nævnte begreber.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at offentlige myndigheder og organer kan behandle personoplysninger, som myndigheden eller organet har indsamlet til et formål, f.eks. konkret sagsbehandling, til et andet formål, navnlig udvikling af et AI-system, uden at skulle foretage en nærmere vurdering af, om der er tale om forenelige formål. Dette skyldes, at der

i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 4, vil være tale om viderebehandling på baggrund af national ret. Dette vil både omfatte personoplysninger, som myndigheder og organer tidligere har indsamlet i forbindelse med sagsbehandling (historiske og lukkede sager) og personoplysninger, som myndigheder og organer senere vil indsamle i forbindelse med sagsbehandling (aktive sager). Det vil fremgå tydeligt af bestemmelsen, at der kan ske udvikling af AI-systemer på baggrund af personoplysninger, som myndigheden i forvejen behandler til andre formål, hvilket vil give et klart retsgrundlag for viderebehandling af de personoplysninger, som myndighederne og organerne allerede er eller vil komme i besiddelse af som led i deres opgavevaretagelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at lovforslaget alene giver mulighed for, at myndigheder og organer kan viderebehandle personoplysninger, som de har lovlig adkomst til at opbevare. Myndigheder og organer vil derfor ikke få mulighed for at genindhente personoplysninger fra et offentligt arkiv, når kopier af oplysningerne allerede er slettet i myndighedernes og organernes interne databaser. Det bemærkes i den forbindelse også, at den mulige udvikling af AI-systemer ikke vil kunne anses som et hensyn til den videre eller forlængede opbevaring af personoplysninger. Det vil også betyde, at hvis offentlige myndigheder og organer har vurderet, at oplysningerne ikke længere er nødvendige at behandle af hensyn til opgavevaretagelsen, men kopier endnu ikke er slettet i den interne database, vil disse oplysninger ikke lovligt kunne anvendes til udvikling af et AI-system. Princippet om opbevaringsbegrænsning af personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra e, vil således fortsat finde anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke give hjemmel til, at offentlige myndigheder og organer kan videregive personoplysninger til andre offentlige myndigheder og organer. Der vil således ikke være et tilstrækkeligt klart retsgrundlag for denne form for viderebehandling, hvorfor myndighederne og organerne alene vil kunne videregive personoplysninger med hjemmel i anden lovgivning, eller i mangel af en sådan hjemmel, efter en vurdering af om det nye formål med behandlingen vil være foreneligt med det oprindelige formål (forenelighedstesten), jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 4.

Den foreslåede bestemmelse vil heller ikke give hjemmel til, at myndigheder og organer kan indsamle yderligere personoplysninger, end dem som myndigheden allerede efter gældende ret lovligt må indsamle og behandle

til brug for AI-systemet, eller at der kan ske fravigelse af andre begrænsninger i den relevante lovgivning, som f.eks. tavshedspligter. Personoplysninger til udvikling af AI-systemer vil derfor fortsat skulle indhentes i forbindelse med sagsbehandling eller anden opgavevaretagelse. Som videre beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 2.3.2., vil bestemmelsen ikke indebære en adgang til at fravige øvrig lovgivning, herunder forvaltningsretlige regler og principper samt den relevante lovgivning på området. Bestemmelsen vil alene kunne anvendes som et supplerende retsgrundlag til, at der vil kunne udvikles og anvendes AI-systemer til f.eks. beslutningsstøtte, herunder ved evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering). Øvrige regler om anvendelse af oplysninger – f.eks. på sundhedsområdet eller skatteområdet – vil fortsat finde anvendelse.

Bestemmelsen vil skabe retsgrundlaget for, at myndighederne og organerne har ret til at udvikle og anvende AI-systemer ved behandling af personoplysninger til varetagelse af deres lovbestemte opgaver. Myndighederne og organerne vil derefter bl.a. kunne anvende AI-systemer til brug for beslutningsstøtte, herunder ved evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering). Bestemmelsen vil derimod ikke skabe hjemmel til, at fysiske personer undergives en pligt til at kommunikere digitalt mv.

Det foreslås i § 3, *stk. 2*, at vedkommende minister på eget ressort kan fastsætte specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes rettigheder og interesser i forbindelse med behandling omfattet af *stk. 1*, når behandlingen omfatter personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, *stk. 1*, eller artikel 10.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke medføre, at der etableres en hjemmel til at behandle yderligere personoplysninger efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, *stk. 2*, litra a-j. Myndighederne og organerne vil derfor fortsat skulle vurdere, hvorvidt én eller flere forhold efter den nævnte bestemmelse gør sig gældende, og at der dermed er hjemmel til at behandle særlige kategorier af personoplysninger. I den forbindelse bemærkes det, at brugen af kunstig intelligens i sig selv ikke vil udgøre en væsentlig samfundsinteresse efter databeskyttelsesforordningens artikel 9, *stk. 2*, litra g, om end omkringliggende effektiviseringshensyn er til gavn for samfundet. En væsentlig samfundsinteresse skal derimod vurderes op imod det til tænkte anvendelsesområde for AI-systemet og efter en konkret vurdering af AI-systemets funktion.

Den foreslåede ordning vil medføre, at såfremt der behandles særlige kategorier af personoplysninger eller personoplysninger om straffedomme og lovovertrædelser, vil ressortministrene have mulighed for at fastsætte yderligere foranstaltninger for beskyttelse af den registreredes rettigheder og interesser. Det bemærkes dog, at det i visse tilfælde vil være påkrævet i databeskyttelsesforordningen, at sådanne foranstaltninger fastsættes førend behandlingen af de særlige kategorier af personoplysninger og personoplysninger om straffedomme og lovovertrædelser kan ske lovligt.

Med bestemmelsen vil offentlige myndigheder og organer blive gjort ansvarlige for at overveje behovet for at behandle disse kategorier af personoplysninger. I de tilfælde, hvor behandlingen af personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, eller artikel 10, vil blive vurderet at være nødvendige at behandle, vil bestemmelsen medføre, at myndighederne og organerne ved bekendtgørelse vil kunne fastsætte passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes rettigheder og interesser, før behandlingen kan ske.

Ved vurderingen af, om det efter databeskyttelsesreglerne er nødvendigt at fastsætte yderligere foranstaltninger, vil det være relevant at overveje, om der allerede følger passende og specifikke foranstaltninger af den relevante særlovgivning, som finder anvendelse på den pågældende behandling. I visse sektorer kan der f.eks. allerede være fastsat særlige regler eller foranstaltninger, der indeholder passende garantier for beskyttelsen af den registreredes rettigheder og interesser i forbindelse med sektorens øvrige behandling af personoplysninger. Det er også muligt, at der allerede er taget højde for sådanne passende og specifikke foranstaltninger for den registreredes rettigheder og interesser på anden vis, f.eks. ved individuelle dataansvarliges databehandlingspolitikker og lignende. I sådanne tilfælde vil der kunne være begrænset behov for at fastsætte yderligere foranstaltninger i forbindelse med anvendelsen af et AI-system til den pågældende behandling i en bekendtgørelse. Det er dog væsentligt at bemærke, at der bør tages højde for, hvorvidt sådanne foranstaltninger adresserer de specifikke risici, der ses ved brugen af det konkrete AI-system, når der foretages en vurdering af, hvorvidt foranstaltningerne er tilstrækkelige.

Ved vurderingen af, om der bør fastsættes yderligere foranstaltninger, vil det desuden være relevant at tage hensyn til, hvorvidt passende og specifikke foranstaltninger kan være nødvendige grundet omkringliggende omstændigheder, der gør behandlingen af personoplysninger mere indgribende.

Det vil f.eks. kunne være i tilfælde, hvor der skal behandles personoplysninger om sårbare personer og grupper af personer. Det vil også kunne være relevant i de tilfælde, hvor evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering) som led i en beslutningsstøtteaktivitet kunne resultere i, at der behandles særlige kategorier af personoplysninger, som kan udledes af personoplysninger, der ikke i sig selv udgør særlige kategorier af personoplysninger, men som bliver det, når de kombineres med andre oplysninger (f.eks. deduktion). Dette kan f.eks. være tilfældet, hvor en persons navn, der ikke i sig selv indgår i de særlige kategorier af personoplysninger, fremgår af en oversigt over patienter, der er indlagt på et hospital. Ressortministrene vil derfor skulle tage højde for disse omkringliggende omstændigheder ved vurderingen af, hvorvidt og i hvilken grad der vil skulle fastsættes passende og specifikke foranstaltninger for beskyttelse af den registreredes rettigheder og interesser.

Den foreslåede bestemmelse vil etablere en bemyndigelsesbestemmelse, som for de enkelte ressortministre vil være mulig at anvende enten konkret i forhold til bestemte AI-systemer eller til at fastsætte en mere generel ramme for brugen af AI-systemer inden for et givent ressortområde. I bekendtgørelsen vil bl.a. formålet med behandlingen kunne fremgå, hvilke typer af personoplysninger der kan behandles, angivelse af den dataansvarlige myndighed, kredsen af medarbejdere, som kan foretage behandlingen, samt hvilke foranstaltninger og behandlingsbetingelser der skal iagttages i forbindelse med behandlingen, f.eks. et krav om løbende menneskeligt tilsyn og kontrol. Dette vil i øvrigt være oplysninger, som forventeligt allerede vil være identificeret, som led i den dataansvarliges udarbejdelse af en databeskyttelsesretlig konsekvensanalyse efter databeskyttelsesforordningens artikel 35. Dertil vil det være forventningen, at der vil være et vist overlap mellem de krav, som vil blive fastsat i de forskellige bekendtgørelser udstedt i medfør af den foreslåede bestemmelse, hvorfor der i vidt omfang vil kunne ske genbrug af krav fra tidligere udstedte bekendtgørelser.

Den foreslåede bestemmelse vil indeholde en bemyndigelsesbestemmelse, som ikke vil være rettet mod én bestemt minister, men til vedkommende ressortminister. Det skyldes, at AI-systemerne vil variere i karakter på tværs af ressort, og det vil derfor være uhensigtsmæssigt – i forhold til at fastsætte de nødvendige specifikke foranstaltninger til AI-systemet og i forhold til effektivitet – at alene én central minister vil skulle være ansvarlig herfor. Det foreslås derfor for at understøtte den mest effektive løsning – både i forhold til tid, fleksibilitet og indsigt i behovene på de forskellige

ressortområder, at bemyndigelsesbestemmelsen vil være rettet mod samtlige ministre. Det vil i den forbindelse være muligt, at flere ressortministre vil kunne gå sammen om at udstede en fælles bekendtgørelse i tilfælde, hvor et AI-system er tiltænkt anvendt på tværs af ressortområder. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet ved kommunale opgaver, såsom varetagelse af ældreplejen, som ikke entydigt kan henføres til ét enkelt ressortområde. Da offentlige myndigheder og organer foretager en bred vifte af forskellige opgaver, vil generelle krav i dette lovforslag i forbindelse med behandlingen af særlige kategorier af personoplysninger samt personoplysninger om straffedomme og lovovertrædelser ikke kunne rumme samme præciseringsniveau, som kan fastsættes ved bekendtgørelse i de relevante sektorer.

Bemyndigelsesbestemmelsen vil, modsat en generel hjemmel, kunne understøtte, at de garantier, der stilles, retter sig mod konkrete behandlingsformål, og at der dermed kan tages højde for de specifikke behov, der måtte være for beskyttelse af den registreredes rettigheder og interesser. Den foreslåede ordning vil derfor kunne medføre, at der ved bekendtgørelse på sektorområderne vil blive fastsat regler med relevante og nuancerede foranstaltninger, der tilmed også kan adressere og potentielt mitigere de risici for de grundlæggende rettigheder, der er forbundet med den konkrete behandling af personoplysninger. Det vil kunne øge kvaliteten af de foranstaltninger, der fastsættes, når de respektive ressortministre etablerer disse regler på eget område.

Det bemærkes, at der efter databeskyttelsesforordningen allerede findes forpligtelser til at stille fornødne garantier, førend disse særlige kategorier af personoplysninger kan behandles, jf. f.eks. artikel 9, stk. 2, litra g, og artikel 10. Derfor vil der ikke med bestemmelsen etableres yderligere forpligtelser for ressortministrene end, hvad der allerede følger af databeskyttelsesreglerne. I stedet vil den foreslåede bestemmelse bidrage til, at der skal stilles konkrete og nuancerede garantier, som vil afhænge af den konkrete behandling og formålet hermed.

Det bemærkes, at der forud for fastsættelsen af regler efter bestemmelsen vil skulle indhentes en udtalelse fra Datatilsynet, jf. databeskyttelseslovens § 28.

Det foreslås i *stk. 3*, at Domstolsstyrelsen kan fastsætte de i *stk. 2* nævnte foranstaltninger i forbindelse med domstolenes behandling omfattet af *stk. 1*.

Den foreslåede ordning vil medføre, at domstole kan fastsætte specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes rettigheder og interesser i forbindelse med behandling omfattet af stk. 1, når behandlingen omfatter personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 1, eller artikel 10.

Loven vil ikke ændre på de særlige kompetenceforhold, der følger af lovbekendtgørelse nr. 390 af 25. april 2017 om Domstolsstyrelsen, og lov nr. 1298 af 7. november 2025 om rettens pleje (retsplejeloven).

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den foreslåede stk. 2 ovenfor.

Til § 4

Det følger af artikel 23, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer, at den registreredes rettigheder, der fremgår af databeskyttelsesforordningens kapitel III, kan begrænses, såfremt én af betingelserne i artikel 23, stk. 1, litra a-j, er opfyldt. Særligt relevant er databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, litra e, hvorefter der kan indføres begrænsninger til den registreredes rettigheder af hensyn til andre vigtige målsætninger i forbindelse med beskyttelse af Unionens eller en medlemsstats generelle samfundsinteresser, navnlig Unionens eller en medlemsstats væsentlige økonomiske eller finansielle interesser, herunder valuta-, budget- og skatteanliggender, folkesundhed og social sikkerhed. Derudover bør disse lovgivningsmæssige foranstaltninger indeholde specifikke bestemmelser som omfattet af artikel 23, stk. 2, hvor relevant.

Det følger af § 28 i databeskyttelsesloven, at der ved udarbejdelse af lovforslag, bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsforskrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 2.3.1. om gældende ret vedrørende muligheden for at foretage begrænsninger i den registreredes rettigheder efter databeskyttelsesforordningen.

Det foreslås i § 4, at vedkommende minister kan fastsætte regler om, at bestemmelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 12 og artikel 15-21

kan begrænses helt eller delvist, hvis ét af forholdene i databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, gør sig gældende. Regler udstedt i medfør af 1. pkt., indeholder, hvor det er relevant, specifikke bestemmelser vedrørende de forhold, som fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 2.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at den relevante ressortminister vil have mulighed for at fastsætte regler om undtagelse til én eller flere af den registreredes rettigheder på eget område. Dermed vil ressortministrene kunne beslutte at fastsætte yderligere foranstaltninger omkring undtagelsen af visse af den registreredes rettigheder, såfremt det vurderes nødvendigt for opgavevaretagelsen på deres respektive områder, og såfremt det kan foregå i overensstemmelse med artikel 23 i databeskyttelsesforordningen.

Den foreslåede bestemmelse vil være med til at effektivisere udviklingen, videreudviklingen og anvendelsen af AI-systemer. Dette begrundes med, at AI-systemer efter deres natur potentielt vil kunne medføre en begrænsning af den registreredes rettigheder grundet AI-systemers komplekse opbygning. Et AI-system er i mange tilfælde opbygget ved komplekse datastrukturer, hvor oplysninger fra mange registrerede indgår i træningsdatasæt. Det vil ikke altid være muligt at udskille de registreredes personoplysninger fra modelparametrene, hvorfor visse af den registreredes rettigheder i praksis vil være vanskelige at overholde. Dette omfatter f.eks. retten til indsigt og retten til sletning efter databeskyttelsesforordningens artikel 15 og artikel 17.

Det er vurderet, at der ikke bør indføres en generel undtagelse til den registreredes rettigheder direkte i dette lovforslag. Baggrunden for denne vurdering er, at mindst én af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, skal være opfyldt, før der kan foretages en begrænsning i den registreredes rettigheder. Dette indebærer også, at behovet for begrænsningen skal vejes op imod hensynet til beskyttelsen af den registreredes rettigheder. Dette kan f.eks. være af hensyn til og for beskyttelse mod trusler mod den offentlige sikkerhed, til beskyttelse af menneskeliv eller som reaktion på naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer, samt til en medlemsstats vigtige økonomiske eller finansielle interesser. Ethvert indgreb i den registreredes rettigheder skal dermed være proportionalt til det konkrete behov, hvorfor der alene bør gennemføres begrænsninger til den registreredes rettigheder, der er rettet mod specifikke og konkrete omstændigheder.

Det bør derfor være et væsentligt hensyn til den konkrete behandling, førend den registreredes rettigheder kan begrænses i en bekendtgørelse.

Det bemærkes, at det vil være vanskeligt at identificere et generelt hensyn efter databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, der kan vægte højere end hensynet til beskyttelse af den registreredes rettigheder. Det vil dog være nærliggende at vurdere, hvorvidt en begrænsning af den registreredes rettigheder kan være nødvendig af hensyn til en medlemsstats generelle samfundsinteresser efter databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, litra e. I den forbindelse er det vurderet, hvorvidt et generelt ressourcehensyn i forbindelse med viderebehandling af allerede indsamlede oplysninger kan vægtes højere end hensynet til den registreredes rettigheder. Det kan dog ikke antages, at et ressourcemæssigt hensyn alene kan veje op for hensynet til at beskytte den registreredes rettigheder på et generelt plan. Derfor bør ressortministrene overveje, om et ressourcehensyn eller andre relevante hensyn kan gøre sig gældende på deres specifikke område i en sådan grad, at den registreredes rettigheder kan begrænses eller fraviges. Det Europæiske Databeskyttelsesråd (EDPB) har i den forbindelse udgivet retningslinjer 10/2020 om begrænsninger i henhold til artikel 23 i databeskyttelsesforordningen, hvori der uddybes, hvordan man bør forholde sig til en sådan vurdering, og hvad der kan udgøre en medlemsstats generelle samfundsinteresse.

Den foreslåede bestemmelse vil derfor medføre, at undtagelser og begrænsninger udelukkende kan fastsættes på områder, hvor det er vurderet relevant, og hvor hensynet til den konkrete behandling vejer op for hensynet til at beskytte den registreredes rettigheder. Modsat en generel undtagelse til den registreredes rettigheder, vil ressortministrene kunne fastsætte mere detaljerede og konkrete regler, der fortsat kan tage højde for den registreredes rettigheder bedst muligt. Det skal understreges, at den registreredes rettigheder kun bør begrænses i det omfang, hvor det er nødvendigt, således at der f.eks. kan være dele af en rettighed, som opfyldes, mens andre dele ikke opfyldes. Der kan f.eks. være visse dele af artikel 15 om den registreredes ret til indsigt, som i praksis ikke kan opfyldes, mens andre dele vil kunne opfyldes.

Det bemærkes, at det ikke med den foreslåede bestemmelse vil være fastlagt, hvorvidt undtagelser og begrænsninger kan fastsættes for brugen af specifikke AI-systemer eller om reglerne kan fastsættes for hele sektorområder. Det skal understreges, at den foreslåede bestemmelse ikke vil være afgrænset hertil, idet det giver ressortministrene den nødvendige fleksibilitet til at vurdere, om det vil være muligt at fastsætte generelle undtagelser, eller

om visse AI-systemer kræver specifikke begrænsninger eller undtagelser til den registreredes rettigheder.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke omfatte muligheden for at gøre undtagelse til databeskyttelsesforordningens artikel 13 og artikel 14 om oplysningspligten.

I konkrete projekter vil det være relevant at gøre undtagelse til oplysningspligten. Selvom den foreslåede bestemmelse ikke vil hjemle en sådan mulighed, vurderes det dog, at databeskyttelseslovens § 22, stk. 2, indeholder en tilstrækkelig undtagelsesmulighed, idet denne bestemmelse allerede giver mulighed for at undlade at opfylde oplysningspligten i en række nærmere definerede tilfælde. Derudover vil offentlige myndigheder og organer også i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 13, stk. 4, og artikel 14, stk. 5, konkret kunne vurdere, om der i specifikke situationer kan gøres undtagelse til oplysningspligten. Dette vil f.eks. være relevant i tilfælde, hvor den registrerede allerede er bekendt med oplysningerne, der fremgår af artikel 13, stk. 1 og 2, og artikel 14, stk. 1 og 2, eller i tilfælde, hvor det er umuligt at informere den registrerede om viderebehandlingen, eller i tilfælde hvor det kræver en uforholdsmæssig stor indsats at oplyse den registrerede.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse alene vil gøre det muligt at fastsætte undtagelser og begrænsninger af reglerne efter databeskyttelsesforordningen, herunder f.eks. retten til indsigt efter databeskyttelsesforordningens artikel 15. De almindelige regler vedrørende aktindsigt efter f.eks. i lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 om forvaltningsloven (forvaltningsloven) og lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020 om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven) vil fortsat finde anvendelse. Derfor vil offentlige myndigheder og organer skulle sikre sig, at disse forpligtelser fortsat vil kunne overholdes.

Endelig bemærkes det, at der forud for fastsættelsen af regler efter bestemmelsen vil skulle indhentes en udtalelse fra Datatilsynet, jf. databeskyttelseslovens § 28.

Det foreslås i *stk. 2*, at Domstolsstyrelsen kan fastsætte de i *stk. 1* nævnte regler for domstolene.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Domstolsstyrelsen vil have mulighed for at fastsætte regler om undtagelse til én eller flere af den

UDKAST

registreredes rettigheder på eget område. Dermed vil Domstolsstyrelsen kunne beslutte at fastsætte yderligere foranstaltninger omkring undtagelsen af visse af den registreredes rettigheder, såfremt det vurderes nødvendigt for opgavevaretagelsen på deres respektive områder, og såfremt det kan foregå i overensstemmelse med artikel 23 i databeskyttelsesforordningen.

Loven vil ikke ændre på de særlige kompetenceforhold, der følger af lovbe-
kendtgørelse nr. 390 af 25. april 2017 om Domstolsstyrelsen, og lov nr. 1298
af 7. november 2025 om rettens pleje (retsplejeloven).

Databeskyttelsesforordningens artikel 13-15 finder ikke anvendelse på be-
handling af personoplysninger, der foretages for domstolene, når disse
handler i deres egenskab af domstol, jf. databeskyttelseslovens § 22, stk. 4.
Oplysningspligten og indsigtsretten efter databeskyttelsesforordningens ar-
tikel 13-15 finder dog fuldt ud anvendelse for domstolene, når disse ikke
handler i deres egenskab af domstol.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den foreslåede stk. 1 ovenfor.

Til § 5

Det foreslås i § 5, at loven skal træde i kraft dagen efter bekendtgørelsen i
Lovtidende.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at loven træder i kraft dagen efter
bekendtgørelsen i Lovtidende. Begrundelsen for, at loven foreslås at træde
i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende er, at der er behov for, at
offentlige myndigheder og organer så snart som muligt skal kunne påbe-
gynde konkrete projekter og aktiviteter, som muliggøres i henhold til loven
og regler, som kan udstedes i medfør af loven.

Til § 6

Det foreslås i § 6, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Det bemærkes, at Færøerne og Grønland ikke er medlemmer af EU, hvorfor
Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016
om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af person-
oplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse
af direktiv 95/46/EF (databeskyttelsesforordningen) med senere ændringer
ikke finder direkte anvendelse for disse. Det samme gør sig gældende for
lovbekendtgørelse nr. 289 af 8. marts 2024 om supplerende bestemmelser

UDKAST

til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven), jf. databeskyttelseslovens § 48.

Eftersom formålet med lovforslaget vil være, at det skal fungere som et supplerende nationalt retsgrundlag for offentlige myndigheders og organers behandling af personoplysninger ved brug af AI-systemer efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, vurderes det ikke relevant, at lovforslaget skal gælde for Færøerne og Grønland.